

# PRAVILNIK

## O NOMENKLATURI ZDRAVSTVENIH USLUGA NA PRIMARNOM NIVOU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

*("Sl. glasnik RS", br. 70/2019, 42/2020 i 74/2021)*

### Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuje se Nomenklatura zdravstvenih usluga koje se pružaju u zdravstvenim ustanovama koje obavljaju zdravstvenu delatnost na primarnom nivou zdravstvene zaštite.

Nomenklatura iz stava 1. ovog člana odštampana je uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

### Član 2

Zdravstvena ustanova koja obavlja zdravstvenu delatnost na primarnom nivou zdravstvene zaštite može pružati samo one zdravstvene usluge iz člana 1. ovog pravilnika, koje su u skladu sa delatnošću za koju je zdravstvena ustanova osnovana, a koje su utvrđene zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita i propisima donetim za sprovođenje tog zakona.

### Član 3

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o nomenklaturi zdravstvenih usluga na primarnom nivou zdravstvene zaštite ("Službeni glasnik RS", br. 17/13, 32/15, 43/16, 103/18 i 27/19).

### Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

### ***Samostalni član Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o nomenklaturi zdravstvenih usluga na primarnom nivou zdravstvene zaštite***

*("Sl. glasnik RS", br. 42/2020)*

### Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

## NOMENKLATURA ZDRAVSTVENIH USLUGA NA PRIMARNOM NIVOU ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Red. br.	Naziv zdravstvenih usluga	Sadržaj zdravstvenih usluga
1.	Preventivni pregled novorođenčadi i odojčadi u prvoj godini života	Uzimanje anamnestičkih podataka, fizikalni pregled po sistemima, procena psihofizičkog razvoja i procena razvoja čula (vid, sluh, govor), merenje telesne mase i dužine i obima glave, minimalni neurološki pregled, po potrebi uključivanje tima razvojnog savetovališta, upućivanje na predviđeni skrining za određeni uzrast, upućivanje na laboratorijske analize, upućivanje na stomatološki pregled, ocena vakcinalnog statusa, ukoliko se termin davanja vakcine poklapa sa terminom preventivnog pregleda sprovodi se vakcinacija, individualni zdravstveno-vaspitni rad, ocena zdravstvenog stanja i procena faktora rizika po zdravlje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
2.	Preventivni pregled dece od jedne godine do polaska u školu	Uzimanje anamnestičkih podataka, fizikalni pregled po sistemima, procena psihofizičkog razvoja i procena razvoja čula (vid, sluh, govor), merenje telesne mase i visine i izračunavanje indeksa telesne mase, merenje obima struka, merenje krvnog pritiska, po potrebi uključivanje tima razvojnog savetovališta, upućivanje na predviđeni skrining za određeni uzrast, upućivanje na laboratorijske analize, upućivanje na stomatološki pregled, elektrokardiogram (12-kanalni EKG) po potrebi, odnosno obavezno pred upis u školu, ocena vakcinalnog statusa, ukoliko se termin davanja vakcine poklapa sa terminom preventivnog pregleda sprovodi se vakcinacija, individualni zdravstveno-vaspitni rad, ocena zdravstvenog stanja i procena faktora rizika po zdravlje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
3.	Preventivni pregled školske dece i omladine	Uzimanje anamestičkih podataka sa psihosocijalnom anamnezom, fizikalni pregled po sistemima, merenje telesne mase i visine i izračunavanje indeksa telesne mase, merenje obima struka, merenje krvnog pritiska, procena psihofizičkog razvoja i procena razvoja čula (vid, sluh, govor), upućivanje za predviđeni skrining za određeni uzrast, upućivanje na laboratorijske analize, elektrokardiogram (12-kanalni EKG), ocena vakcinalnog statusa, ukoliko se termin

		davanja vaccine poklapa sa terminom preventivnog pregleda sprovodi se vakcinacija, individualni zdravstveno-vaspitni rad, ocena zdravstvenog stanja i procena faktora rizika po zdravlje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju, davanje ocene o sposobnosti za bavljenje školskim sportom.
4.	Utvrđivanje opšte zdravstvene sposobnosti dece od šest do 14 godina života za bavljenje sportskim aktivnostima	Uzimanje anamnestičkih podataka sa psihosocijalnom anamnezom; merenje telesne mase i visine i izračunavanje indeksa telesne mase; merenje obima struka; merenje krvnog pritiska; fizikalni pregled po sistemima; elektrokardiogram (12-kanalni EKG); laboratorijska ispitivanja: kompletna krvna slika (hemoglobin, hematokrit, eritrociti, leukociti, trombociti), ocena zdravstvenog stanja i procena faktora rizika po zdravlje; unos podataka u medicinsku dokumentaciju; evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera; upis ocene u sportsko-medicinsku knjižicu i takmičarsku knjižicu u skladu sa zakonom kojim se uređuje sport i podzakonskim aktima donetim za sprovođenje tog zakona.
5.	Utvrđivanje posebne zdravstvene sposobnosti dece od šest do 14 godina života za bavljenje sportskim aktivnostima	Uzimanje anamnestičkih podataka sa psihosocijalnom anamnezom; merenje telesne mase i visine i izračunavanje indeksa telesne mase; merenje obima struka; merenje krvnog pritiska; fizikalni pregled po sistemima; elektrokardiogram (12-kanalni EKG); laboratorijska ispitivanja: kompletna krvna slika (hemoglobin, hematokrit, eritrociti, leukociti, trombociti), šećer u krvi, test urina (utvrditi nivo proteina i šećera); upućivanje po potrebi za uzrast od 12 do 14 godina na test opterećenjem na ergociklu ili tredmilu sa kontinuiranim praćenjem EKG; upućivanje na druge preglede koji se zahtevaju sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza; ocena zdravstvenog stanja i procena faktora rizika po zdravlje; unos podataka u medicinsku dokumentaciju; evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera; upis ocene u sportsko-medicinsku knjižicu i takmičarsku knjižicu u skladu sa zakonom kojim se uređuje sport i podzakonskim aktima donetim za sprovođenje tog zakona.
6.	Kontrolni pregled dece od šest do 14 godina života za utvrđivanje opšte, odnosno posebne zdravstvene sposobnosti za bavljenje sportskim aktivnostima	Uzimanje anamnestičkih podataka sa psihosocijalnom anamnezom; merenje telesne mase i visine i izračunavanje indeksa telesne mase; merenje obima struka; merenje krvnog pritiska; fizikalni pregled po sistemima; elektrokardiogram (12-kanalni EKG); laboratorijska ispitivanja: kompletna krvna slika (hemoglobin,

		hematokrit, eritrociti, leukociti, trombociti), šećer u krvi, test urina (utvrditi nivo proteina i šećera); upućivanje po potrebi za uzrast od 12 do 14 godina na test opterećenjem na ergociklu ili tredmilu sa kontinuiranim praćenjem EKG; upućivanje na druge preglede koji se zahtevaju sportskim pravilima nadležnog nacionalnog granskog sportskog saveza; nova ocena zdravstvenog stanja i procena faktora rizika po zdravlje; unos podataka u medicinsku dokumentaciju; evidentiranje novonastalnog stanja i preduzetih mera; upis nove ocene u sportsko-medicinsku knjižicu i takmičarsku knjižicu u skladu sa zakonom kojim se uređuje sport i podzakonskim aktima donetim za sprovođenje tog zakona.
7.	Kontrolni pregled dece, školske dece i omladine	Uzimanje anamnestičkih podataka, fizikalni pregled po sistemima ili ciljano, utvrditi da li su obavljena sva dodatna ispitivanja na koje je dete upućeno pri prethodnom preventivnom pregledu i proveriti uspešnost sprovedenih mera, individualni zdravstveno-vaspitni rad, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
8.	Preventivni pregled pre upućivanja u ustanovu za kolektivni boravak dece, školske dece i omladine	Uzimanje anamnestičkih podataka, fizikalni pregled ciljano, upućivanje na laboratorijske analize, ocena vakcinalnog statusa, ocena zdravstvenog stanja, individualni zdravstveno-vaspitni rad, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
9.	Prvi pregled dece, školske dece i omladine radi lečenja	Uzimanje anamnestičkih podataka, fizikalni pregled po organima i sistemima u skladu sa tegobama i procenom lekara, upućivanje na osnovne laboratorijske analize, druge dijagnostičke procedure, specijalističko-konsultativni pregled, bolničko lečenje po potrebi; postavljanje radne ili konačne dijagnoze, određivanje terapije, holistička procena potreba pacijenta i planiranje palijativnog zbrinjavanja, po potrebi; procena bola i drugih simptoma, predlog mera za lečenje postojećih simptoma, edukacija u terapijske svrhe. Sprovođenje higijensko-epidemiološkog nadzora (epidemiološka anketa, higijensko-epidemiološki nadzor i intervencija) u saradnji sa zavodom za javno zdravlje. Sprovođenje socijalne ankete, procena socijalnog i psihološkog statusa i socijalne intervencije u saradnji sa centrom za socijalni rad. Unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
10.	Ponovni pregled dece, školske dece i omladine radi lečenja	Uzimanje anamnestičkih podataka, provera efikasnosti propisane terapije, fizikalni pregled po

		organima i sistemima u skladu sa tegobama i procenom lekara, upućivanje na dodatne laboratorijske analize, upućivanje na druge dijagnostičke procedure, provera radne ili postavljanje konačne dijagnoze, određivanje terapije, edukacija u terapijske svrhe, unos podataka u medicinsku dokumentaciju. Kontinuirana holistička procena potreba pacijenta u sklopu palijativnog zbrinjavanja i korekcija mera preduzetih za lečenje simptoma bolesti.
11.	Posebni pregled dece, školske dece i omladine radi dopunske dijagnostike i daljeg lečenja	Uzimanje anamnestičkih podataka, pregled pri upućivanju na bolničko lečenje, operaciju ili konzilijarni pregled, pregled i priprema za ocenu invalidske komisije, upućivanje na detaljne laboratorijske analize, upućivanje na rendgen i ultra-zvučni dijagnostiku, provera radne ili postavljanje konačne dijagnoze, pregled za procenu potreba i usmeravanje dece ometene u razvoju; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
12.	Posebni pregled gojazne i predgojazne dece, školske dece i omladine	Uzimanje anamnestičkih podataka, merenje telesne mase i telesne visine, izračunavanje indeksa telesne mase gojazne i predgojazne dece, analiza dobijenih rezultata i unos podataka u medicinsku dokumentaciju, davanje saveta o ishrani i fizičkoj aktivnosti.
13.	Preventivni pregled odraslih	Uzimanje anamnestičkih podataka, fizikalni pregled po sistemima, merenje telesne mase i visine i izračunavanje indeksa telesne mase, merenje obima struka, merenje krvnog pritiska, kod žena palpatorni pregled dojke, kod muškaraca starijih od 50 godina palpatorni pregled prostate, digitorektalni pregled, procena funkcionalnog statusa kod osoba starijih od 65 godina, upućivanje na laboratorijske (glikemija i lipidni status, celokupni urin) i druge pretrage radi ranog otkrivanja bolesti od većeg javno zdravstvenog značaja u zavisnosti od nalaza, ocena zdravstvenog stanja i procena zdravstvenog rizika po zdravlje, individualni zdravstveno-vaspitni rad, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
14.	Prvi pregled dece, školske dece i omladine u razvojnom savetovalištu	Uzimanje anamnestičkih podataka, strukturisani intervju, procena faktora rizika po psihomotorički razvoj, procena psihomotoričkog razvoja kliničkim pregledom, procena psihomotoričkog razvoja primenom instrumenata (Minhenska funkcionalna razvojna dijagnostika; Vodič za praćenje razvoja deteta; MCHAT, funkcionalna procena razvoja i drugi instrumenti preporučeni za procenu za unos dece u Registar dece sa smetnjama u razvoju i dr.), predlog mera rane intervencije (preporuke za

		stimulativni tretman dece sa smetnjama u razvoju definisan sa timom razvojnog savetovališta i dr.), predlog dijagnostičkih procedura, procena potreba za podrškom detetu i porodici, predlog individualnog plana podrške za dete i porodicu, evidentiranje utvrđenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
15.	Kontrolni pregled dece, školske dece i omladine u razvojnog savetovalištu	Uzimanje anamnestičkih podataka, strukturisani intervju, procena/praćenje faktora rizika po psihomotorički razvoj, procena/praćenje psihomotoričkog razvoja kliničkim pregledom, procena/praćenje psihomotoričkog razvoja primenom instrumenata (Minhenska funkcionalna razvojna dijagnostika; Vodič za praćenje razvoja deteta; MCHAT i dr.), ostvarenje uvida u postojeću medicinsku dokumentaciju, provera radne i/ili postavljanje konačne dijagnoze, provera efektivnosti individualnog plana podrške za dete i porodicu, praćenje realizovanih podrški deteta i porodici, korekcija plana podrške za dete i porodicu, saradnja sa Interresornom komisijom, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
16.	Posebni pregled dece, školske dece i omladine radi dopunske dijagnostike i daljeg lečenja u razvojnog savetovalištu	Uzimanje anamnestičkih podataka, strukturisani intervju, procena/praćenje psihomotoričkog razvoja kliničkim pregledom, procena/praćenje psihomotoričkog razvoja primenom testa (Minhenska funkcionalna razvojna dijagnostika; Vodič za praćenje razvoja deteta; MCHAT i dr.), analiza postojeće medicinske dokumentacije, upućivanje na laboratorijske analize, rendgen i ultra-zvučnu dijagnostiku, specijalističke preglede, upis podataka u medicinsku dokumentaciju, izdavanje nalaza i mišljenja.
17.	Timski pregled dece, školske dece i omladine u razvojnog savetovalištu	Uzimanje anamnestičkih podataka, organizovanje i vođenje timskih sastanaka - pedijatar, psiholog, defektolog/logoped, socijalni radnik, koordinacija članova tima razvojnog savetovališta, izabranog pedijatra i roditelja, izrada individualnog plana podrške za dete i porodicu, praćenje realizacije plana podrške za dete i porodicu, predlog izmena plana podrške za dete i porodicu, organizovanje podrške u prirodnom okruženju deteta.
18.	Skrining/rano otkrivanje dijabetesa tipa 2	Uzimanje anamnestičkih podataka, popunjavanje upitnika procene rizika za dijabetes tip 2 u skladu sa Nacionalnim programom za prevenciju i ranu detekciju dijabetesa tipa 2, analiza rezultata upitnika, upisivanje rezultata i preduzetih mera u medicinsku dokumentaciju.
19.	Ciljani pregled pacijenta sa pozitivnim rezultatom Upitnika procene rizika za dijabetes tip 2	Uključivanje osoba sa povišenim rizikom u preventivnu intervenciju, ciljani pregled u skladu sa tegobama i procenom lekara, upućivanje na druge

		dijagnostičke postupke i specijalističko-konsultativne preglede, naročito u cilju ranog otkrivanja akutnih i hroničnih komplikacija dijabetesa, uključivanje osoba sa dijabetesom tip 2 u terapijski tretman (terapija oralnim agensima i kombinovana terapija oralni agensi i insulin), individualni zdravstveno vaspitni rad, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
20.	Ciljani pregled stopala - procena rizika za nastanak komplikacija dijabetesa	Uzimanje anamnestičkih podataka, analiza postojeće medicinske dokumentacije, inspekcija i palpacija stopala, edukacija o zaštiti od povređivanja, kao i ranog i pravilnog lečenja svih povreda stopala radi prevencije dijabetesnog stopala, upisivanje nalaza i preduzetih mera u medicinsku dokumentaciju.
21.	Poseta izabranom lekaru u cilju prevencije dijabetesne retinopatije	Saopštavanje nalaza oftalmologa, savetovanje i preduzimanje mera na osnovu nalaza oftalmologa i upisivanje rezultata i preduzetih mera u medicinsku dokumentaciju.
22.	Skrining/rano otkrivanje kardiovaskularnog rizika	Uzimanje anamnestičkih podataka potrebnih za utvrđivanje individualnog rizika po postojećim tabelama predikcije umiranja i oboljevanja od kardiovaskularnih bolesti (Nacionalni vodič dobre kliničke prakse za dijagnostikovanje i lečenje arterijske hipertenzije), merenje telesne mase i visine i izračunavanje indeksa telesne mase, merenje obima struka, merenje krvnog pritiska, upućivanje na laboratorijske (glikemija i lipidni status, celokupni urin) analize, po potrebi upućivanje na druge procedure, preduzimanje i evidentiranje mera za korekciju faktora rizika, individualni i/ili grupni zdravstveno-vaspitni rad, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
23.	Skrining/rano otkrivanje raka debelog creva	Uzimanje anamnestičkih podataka, testiranje stolice na prisustvo nevidljive krvi u stolici (FOBT), obaveštavanje o nalazu, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera (osobe sa pozitivnim testom se upućuju na kolonoskopiju), unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
24.	Skrining/rano otkrivanje depresije	Uzimanje anamnestičkih podataka potrebnih za utvrđivanje depresivnih simptoma, identifikacija faktora rizika, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, po potrebi upućivanje na specijalističko-konsultativne preglede, individualni zdravstveno-vaspitni rad, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
25.	Prvi pregled odraslih radi lečenja	Uzimanje anamnestičkih podataka, fizikalni pregled po organima i sistemima u skladu sa tegobama i procenom lekara, upućivanje na osnovne laboratorijske analize, dijagnostičke procedure, specijalističko-konsultativne preglede,

		<p>bolničko lečenje po potrebi; postavljanje radne ili konačne dijagnoze, određivanje terapije, holistička procena potreba pacijenta i planiranje palijativnog zbrinjavanja, po potrebi; procena bola i drugih simptoma, predlog mera za lečenje postojećih simptoma, edukacija pacijenta u terapijske svrhe. Sprovođenje higijensko-epidemiološkog nadzora (epidemiološka anketa, higijensko-epidemiološki nadzor i intervencija) u saradnji sa zavodom za javno zdravlje.</p> <p>Sprovođenje socijalne ankete, procena socijalnog i psihološkog statusa i socijalne intervencije u saradnji sa centrom za socijalni rad.</p> <p>Unos podataka u medicinsku dokumentaciju.</p>
26.	Ponovni pregled odraslih radi lečenja	<p>Uzimanje anamnestičkih podataka, provera efikasnosti propisane terapije, ciljani pregled u skladu sa tegobama i procenom lekara, provera radne ili postavljanje konačne dijagnoze, upućivanje na dodatne laboratorijske analize, upućivanje na druge dijagnostičke procedure, određivanje terapije, edukacija pacijenta u terapijske svrhe, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.</p> <p>Kontinuirana holistička procena potreba pacijenta u sklopu palijativnog zbrinjavanja i korekcija mera preduzetih za lečenje simptoma bolesti.</p>
27.	Posebni pregled odraslih radi dopunske dijagnostike i daljeg lečenja	<p>Uzimanje anamnestičkih podataka, pregled pri upućivanju na bolničko lečenje, operaciju ili konzilijarni pregled, pregled i priprema bolesnika za ocenu invalidske komisije, upućivanje na detaljne laboratorijske analize, upućivanje na rendgen i ultra-zvučnu dijagnostiku, provera radne ili postavljanje konačne dijagnoze, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.</p>
28.	Preventivni ginekološki pregled	<p>Uzimanje anamnestičkih podataka, ginekološki pregled, uzimanje vaginalnog brisa na stepen čistoće, kolposkopski pregled, po potrebi PAP test (po proceni ginekologa), palpatorni pregled dojki, test na hlamidiju po proceni lekara (samo za uzrast od 15 do 24 godine za osobe sa rizikom na infekciju), procena zdravstvenog rizika po zdravlje, ocena zdravstvenog stanja i preduzimanje odgovarajućih mera u skladu sa nalazom, individualni zdravstveno-vaspitni rad uključujući kontracepciju, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.</p>
29.	Kratka poseta izabranom lekaru u vezi saopštavanja rezultata skrininga/ranog otkrivanja raka dojke	<p>Saopštavanje rezultata mamografskog pregleda, po potrebi upućivanje na druge procedure, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.</p>



30.	Preventivni pregled u vezi sa planiranjem porodice	Uzimanje anamnestičkih podataka (po potrebi prisustvo oba partnera), klinički i ginekološki pregled po potrebi, upućivanje na dodatne pretrage i preglede u vezi sa planiranjem porodice, davanje uputstva za primenu kontraceptivnih sredstava, individualni zdravstveno-vaspitni rad u vezi sa planiranjem porodice i roditeljstvom, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
31.	Preventivni pregled trudnice	Uzimanje anamnestičkih podataka, sistematski pregled trudnice koji obuhvata merenje arterijskog pritiska i telesne mase; pregled dojki i bradavica, inspekciju donjih ekstremiteta, palpatorni pregled štitne žlezde, ginekološki pregled (pod spekulomom i bimanuelni pregled), uzimanje brisa za PAP test i vaginalnog brisa, kolposkopski pregled; upućivanje na laboratorijske analize (krvna slika, šećer u krvi, urea, kreatinin, kompletan pregled urina, krvna grupa, Rh faktor, testiranje na HIV, hepatitis B, a kod visokorizičnih trudnoća prema indikacijama), utvrđivanje starosti trudnoće i određivanje termina porođaja, upućivanje na ultrazvučni pregled i procedure za rano otkrivanje genetskih anomalija (Nuhalna brazda + PAPP-a + $\beta$ HCG). U slučaju odmakle trudnoće, starije od prvog trimestra: upućivanje na pretrage u skladu sa starošću trudnoće, ocena zdravstvenog stanja i procena faktora rizika po zdravlje, individualni zdravstveno-vaspitni rad. U slučaju utvrđenih rizika za trudnoću upućivanje na laboratorijske analize i druge pretrage po potrebi, upućivanje na specijalističko-konsultativni pregled ili bolničko lečenje po potrebi, ocena zdravstvenog stanja, donošenje radne ili konačne dijagnoze, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
32.	Ciljani pregled trudnice radi ranog otkrivanja EPH gestoze	Uzimanje anamnestičkih podataka, merenje arterijskog krvnog pritiska, inspekcija donjih ekstremiteta i analiza laboratorijskih nalaza proteina u urinu, unos podataka i preduzetih mera u medicinsku dokumentaciju.
33.	Ciljani pregled trudnice radi ranog otkrivanja gestacijskog dijabetesa	Upućivanje i analiza laboratorijskog nalaza, OGTT kod trudnice radi ranog otkrivanja gestacijskog dijabetesa, unos rezultata i preduzetih mera u medicinsku dokumentaciju.
34.	Kontrolni pregled trudnice	Uzimanje anamnestičkih podataka, određivanje starosti trudnoće, merenje telesne mase i arterijskog krvnog pritiska, inspekcija donjih ekstremiteta, ginekološki pregled (bimanuelni i pod spekulomom, od 28. gestacione nedelje, spoljašnji pregled), slušanje srčanih tonova ploda, određivanje stava i položaja ploda, upućivanje na

		laboratorijske analize (eritrociti, hemoglobin, kompletna analiza urina), upućivanje na kardiokografiju i na druge pretrage u skladu sa starošću trudnoće, upućivanje na ultrazvučni pregled i procedure za rano otkrivanje genetskih anomalija ( $\beta$ -HCG+PAPP+ E3) ukoliko nije urađen u prvom trimestru; upućivanje na stomatološki pregled i školu roditeljstva i psihofizičku pripremu za porođaj, ocena zdravstvenog stanja i procena faktora rizika po zdravlje, individualni zdravstveno-vaspitni rad, davanje uputa za porodilište. U slučaju utvrđenih rizika za trudnoću upućivanje na laboratorijske analize i druge pretrage po potrebi, upućivanje na specijalističko-konsultativni pregled ili bolničko lečenje po potrebi, donošenje radne ili konačne dijagnoze. Evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera. Unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
35.	Preventivni pregled porodilje	Uzimanje anamnestičkih podataka, opšti fizikalni pregled radi praćenja zdravstvenog stanja porodilje, ginekološki pregled (praćenje involucije materice), pregled dojki, upućivanje na dodatne preglede i pretrage po potrebi, ocena zdravstvenog stanja i procena faktora rizika po zdravlje, individualni zdravstveno-vaspitni rad, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
36.	Prvi ginekološki pregled radi lečenja	Uzimanje anamnestičkih podataka, ginekološki pregled i ostali pregledi ciljano i u skladu sa tegobama i procenom lekara, određivanje dijagnostičkih postupaka, upućivanje na specijalističko-konsultativne preglede i dodatne pretrage, upućivanje na bolničko lečenje po potrebi, određivanje terapije, edukacija pacijenta u terapijske svrhe, postavljanje radne ili konačne dijagnoze. Sprovođenje higijensko-epidemiološkog nadzora (epidemiološka anketa, higijensko-epidemiološki nadzor i intervencija) u saradnji sa zavodom za javno zdravlje. Sprovođenje socijalne ankete i socijalne intervencije u saradnji sa centrom za socijalni rad, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
37.	Ponovni ginekološki pregled radi lečenja	Uzimanje anamnestičkih podataka, provera efikasnosti propisane terapije, ginekološki pregled ciljano u skladu sa tegobama i procenom lekara, određivanje dijagnostičkih postupaka, određivanje terapije, edukacija pacijenta u terapijske svrhe, upućivanje na specijalističko-konsultativni pregled i dodatne pretrage, upućivanje na bolničko lečenje po potrebi, provera radne ili postavljanje konačne dijagnoze, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.

38.	Posebni ginekološki pregled radi dopunske dijagnostike i daljeg lečenja	Uzimanje anamnestičkih podataka, ginekološki pregled pri upućivanju na više nivoje zdravstvene zaštite, upućivanje na detaljne laboratorijske analize, upućivanje na složene dijagnostičke procedure, provera radne ili postavljanje konačne dijagnoze, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
39.	Kratka poseta izabranom lekaru/doktor medicine odgovarajuće specijalnosti	Davanje kratke informacije i saveta (lično ili putem dostupnih informacionih i komunikacionih tehnologija), obuka veštinama i edukacija u terapijske svrhe, propisivanje lekova i medicinsko-tehničkih pomagala, upućivanje na dijagnostičke procedure ili specijalističke preglede, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
40.	Lekarski pregled na terenu	Podrazumeva sprovođenje lekarskog pregleda i drugih procedura kao i u ambulanti za lekare koji rade u službi kućnog lečenja i za izabranog lekara u ustanovama u kojima nije organizovana služba kućnog lečenja.
41.	Sprovođenje imunizacije, odnosno vakcinacije	Uzimanje anamnestičkih podataka, fizikalni pregled ciljano, ocena zdravstvenog stanja, vakcinisanje, davanje svih vakcina u skladu sa Pravilnikom o imunizaciji i načinu zaštite lekovima bez obzira na broj datih vakcina tokom jedne posete lekaru, individualni zdravstveno-vaspitni rad, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
42.	Poseta patronažne sestre novorođenčetu i porodilji	Upoznavanje sa zdravstvenim stanjem majke i deteta, uzimanje anamnestičkih podataka, uvid u opšte uslove života, provera znanja, stavova i ponašanja u vezi sa negom i ishranom deteta, zdravstveno-vaspitne aktivnosti, obavezno kupanje i obrada pupčane rane novorođenog deteta i kontrola stanja i mlečnosti dojki porodilje, obuka u vezi sa negom novorođenčeta i porodilje, za ostale članove porodice: procena znanja i stavova u vezi sa zdravstvenim i rizičnim ponašanjem. Dostavljanje izveštaja o kućnoj poseti izabranom lekaru. Zdravstveno-vaspitne aktivnosti, pružanje pomoći u saradnji sa zajednicom i centrom za socijalni rad, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
43.	Poseta patronažne sestre porodici	Patronažna poseta odojčetu, malom detetu, trudnici, osobama starijim od 65 godina, osobama sa invaliditetom i mentalno ometenim u razvoju, obolelima od bolesti od većeg javno zdravstvenog značaja po uputu izabranog lekara uz obavezno dostavljanje izveštaja o kućnoj poseti, obuhvatajući i ostale članove porodice, uzimanje anamnestičkih podataka, uvid u opšte uslove života, procena znanja i stavova u vezi sa načinom odgoja dece, upoznavanje sa zdravstvenim stanjem i funkcionalnom sposobnošću starih i

		invalida, procena znanja i stavova u vezi sa zdravstvenim i rizičnim ponašanjem. Zdravstveno vaspitni rad, pružanje pomoći u saradnji sa zajednicom i centrom za socijalni rad, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
44.	Internistički pregled - prvi	Uzimanje anamneze, analiza medicinske dokumentacije, pregled po sistemima ili ciljano, utvrđivanje opšteg stanja bolesnika sa osvrtom na osnovno oboljenje, postavljanje radne ili konačne dijagnoze, davanje mišljenja i predloga za nastavak lečenja, prevencija sekundarnih komplikacija bolesti, upućivanje na dopunske preglede i ispitivanja, odnosno bolničko lečenje, određivanje terapije, edukacija pacijenta u terapijske svrhe, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
45.	Oftalmološki pregled - prvi	Uzimanje anamnestičkih podataka, pregled spoljašnjih delova oka, pregled biomikroskopom, ispitivanje očnog pritiska (aplanaciona tonometrija, tonometrijska kriva mehaničkim tonometrom po Schiotz-u, provokacioni testovi kod glaukoma), orijentaciono ispitivanje bulbomotora i vidnog polja, indirektna oftalmoskopija, gonioskopija, keratometrija, ispitivanje vidne oštine (na daljinu i blizinu, kompjuterizovana refraktometrija - dioptron), skijaskopija i refraktometrija. Analiza medicinske dokumentacije, postavljanje radne ili konačne dijagnoze, davanje mišljenja, predlog terapije i/ili medicinsko-tehničkih pomagala, upućivanje na dopunske preglede i ispitivanja, odnosno bolničko lečenje, edukacija pacijenta u terapijske svrhe, određivanje terapije, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
46.	ORL pregled - prvi	Uzimanje anamnestičkih podataka, otoskopija, otomikroskopija, rinoskopija, epifaringoskopija (indirektna), indirektna laringoskopija, analiza medicinske dokumentacije, postavljanje radne ili konačne dijagnoze, davanje mišljenja, predlog terapije, odnosno medicinsko-tehničkih pomagala, upućivanje na dopunske preglede i ispitivanja, odnosno bolničko lečenje, određivanje terapije, edukacija pacijenta u terapijske svrhe, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
47.	Fizijatrijski pregled - prvi	Uzimanje anamnestičkih podataka, analiza medicinske dokumentacije, procena funkcionalnog stanja pacijenta koja obuhvata: posturu (stav, držanje tela), hod, aktivnu i pasivnu pokretljivost kičme i svih zglobova, tonus, trofiku i snagu mišića po MMT (manuelni mišićni test), refleksnu aktivnost, senzibilitet, antropometrijske mere (obim i dužina ekstremiteta), stanje periferne cirkulacije, test aktivnosti dnevnog života (ADŽ), određivanje

		stupnja spuštenog stopala - podoskopija, plantogram. Postavljanje radne i konačne dijagnoze, upućivanje na dopunske preglede i ispitivanja, odnosno bolničko lečenje, određivanje terapije, edukacija pacijenta u terapijske svrhe, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
48.	Posebni fizijatrijski pregled	Praćenje dece sa rizičnim razvojem u cilju prevencije nastanka deformiteta lokomotornog aparata tokom prve tri godine života, učestvovanje u preventivnim pregledima tima razvojnog savetovališta dece sa rizičnim razvojem radi ranog otkrivanja cerebralne paralize i njoj srodnih stanja, postavljanje indikacija za rehabilitacioni tretman, sprovođenje tretmana, praćenje efekata tretmana i donošenje odluke (procena potrebe), za obnavljanjem terapije, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
49.	Psihijatrijski pregled - prvi	Uzimanje lične i porodične anamneze, razgovor sa bolesnikom, odnosno pratiocem, uvodni psihijatrijski intervju, opšti klinički pregled, ispitivanje stanja psihičkih funkcija. Analiza medicinske dokumentacije, postavljanje radne ili konačne dijagnoze, upućivanje na dopunske preglede i ispitivanja, odnosno bolničko lečenje, određivanje terapije, edukacija pacijenta u terapijske svrhe, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
50.	Neurološki pregled - prvi	Uzimanje anamnestičkih podataka, klinički pregled, ispitivanje stanja svesti, moždanih živaca, piramidnog sistema i ekstrapiramidnog sistema, mišićnog tonusa, testiranje mišićne snage, merenje dužine i obima ekstremiteta, ispitivanje mišićnih refleksa, površinskog i dubokog senzibiliteta, funkcije ravnoteže, koordinacije pokreta, hoda, funkcije govora, oštećenja perifernih živaca, psihomotornih sposobnosti, meningealnih znakova. Analiza medicinske dokumentacije, postavljanje radne ili konačne dijagnoze, upućivanje na dopunske preglede i ispitivanja, odnosno bolničko lečenje, određivanje terapije, edukacija pacijenta u terapijske svrhe, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
51.	Pneumoftiziološki pregled - prvi	Uzimanje anamnestičkih podataka, opšti klinički pregled, analiza medicinske dokumentacije, postavljanje radne ili konačne dijagnoze, upućivanje na dopunske preglede i ispitivanja odnosno bolničko lečenje, određivanje terapije, edukacija pacijenta u terapijske svrhe. Sprovođenje higijensko-epidemiološkog nadzora (epidemiološka anketa, higijensko-epidemiološki nadzor i intervencija) u saradnji sa zavodom za

		javno zdravlje. Sprovođenje socijalne ankete i socijalne intervencije u saradnji sa centrom za socijalni rad. Unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
52.	Dermatovenerološki pregled - prvi	Uzimanje anamnestičkih podataka, uvid u dokumentaciju, detaljan pregled kože, vidljivih sluznica (oralne, anogenitalne) i tvorevina kože (dlake i nokti), test barijerne funkcije kože, pregled pigmentnih lezija kože i rano otkrivanje malignog tumora kože, postavljanje radne ili konačne dijagnoze, upućivanje na dopunske preglede i ispitivanja, odnosno bolničko lečenje, određivanje terapije, edukacija pacijenta u terapijske svrhe. Sprovođenje higijensko-epidemiološkog nadzora (epidemiološka anketa, higijensko-epidemiološki nadzor i intervencija) u saradnji sa zavodom za javno zdravlje. Sprovođenje socijalne ankete i socijalne intervencije u saradnji sa centrom za socijalni rad. Unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
53.	Ponovni specijalističko-konsultativni pregled	Analiza medicinske dokumentacije, provera efikasnosti propisane terapije, ponovni klinički opšti ili ciljani pregled, provera radne ili postavljanje konačne dijagnoze, predlog terapije, upućivanje na dodatno ispitivanje, preglede ili bolničko lečenje po potrebi, prevencija sekundarnih komplikacija bolesti, edukacija pacijenta u terapijske svrhe, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
54.	Inspekcija i palpatorni pregled dojki	Inspekcija i palpatorni pregled dojki i aksila, po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
55.	Instrumentacija, plasiranje intrauterinog i vaginalnog uređaja	Plasiranje intrauterinog uređaja, dijafragme i drugih mehaničkih kontraceptivnih sredstava, unos preduzete mere u medicinsku dokumentaciju.
56.	Instrumentacija, ekstrakcija intrauterinog i vaginalnog uređaja	Ekstrakcija intrauterinog uređaja, dijafragme i drugih mehaničkih kontraceptivnih sredstava, unos preduzete mere u medicinsku dokumentaciju.
57.	Ultrazvučni pregled trudnice	Ginekološko-akušerski ultrazvuk, po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili lečenje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
58.	Ultrazvučni pregled žena nevezano za trudnoću	Ginekološki ultrazvuk, po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili lečenje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
59.	Ultrazvučni pregled dojke	Ultrazvučni pregled dojke i regija aksile, obostrano, po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili lečenje, evidentiranje nađenog

		stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
60.	Ultrazvučni pregled novorođenčadi radi ranog otkrivanja displazije kukova	Uzimanje anamnestičkih podataka, ultrazvučni pregled kukova novorođenčeta, po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili lečenje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
61.	Skrining/rano otkrivanje raka grlića materice - uzimanje brisa za PAP test	Uzimanje anamnestičkih podataka, uzimanje cervikalnog brisa za PAP test, po potrebi upućivanje na druge procedure, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
61a	Skrining/rano otkrivanje raka grlića materice - PAP test pregled pločice	Priprema pločice i očitavanje nalaza PAP testa. Upisivanje nalaza u medicinsku dokumentaciju.
62.	Skrining/rano otkrivanje raka grlića materice - supervizijski pregled pločice	Ponovno čitanje pločice i upoređivanje nalaza sa već postojećim u medicinskoj dokumentaciji - supervizija pročitano nalaza, upisivanje nalaza u medicinsku dokumentaciju.
63.	Skrining/rano otkrivanje raka grlića materice - obaveštavanje žena o nalazu PAP testa/izdavanje rezultata	Sumiranje pristiglih podataka o učešću na testiranju i nalazima učesnice, obaveštavanje žene o nalazu, upućivanje učesnice sa pozitivnim nalazom izabranom ginekologu, radi dopunske dijagnostike evidentiranja nađenog stanja i preduzetih mera, evidentiranje podataka u elektronsku bazu podataka za skrining, izveštavanje.
64.	Skrining/rano otkrivanje raka - pozivanje učesnika na skrining	Identifikacija populacije (izdvajanje grupe ciljne populacije iz populacionih baza prema planu pozivanja), utvrđivanje pojedinačnih termina prema rasporedu pozivanja, slanje poziva (putem pošte), evidentiranje učesnika u registar/bazu za skrining, vođenje knjige pozivanja i zakazivanja pregleda, unos i evidentiranje podataka u bazu podataka za skrining (u elektronskoj i/ili papirnoj formi).

## PREVENTIVNE, DIJAGNOSTIČKE I TERAPIJSKE USLUGE

Red. br.	Naziv zdravstvenih usluga	Sadržaj zdravstvenih usluga
1.	Uzimanje materijala za analizu i testiranje	Uzimanje uzoraka za bakteriološke, mikološke i parazitološke analize (brisevi), venepunkcija i mikrouzorkovanje za određivanje biohemijskih i hematoloških parametara otvorenim ili zatvorenim sistemom za uzorkovanje krvi; uzimanje materijala za ostale laboratorijske analize.
2.	Analiza laboratorijskih nalaza	Analiza laboratorijskih nalaza, upisivanje rezultata i preduzetih mera u medicinsku dokumentaciju.
3.	Test osetljivosti	Test osetljivosti na Bacil Koch-a (PPD) i drugi testovi.

4.	Incizija, drenaža, ispiranje, odstranjivanje tečnih produkata upalnih procesa - opšte	Incizija i drenaža lokalnih površinskih furunkula, karbunkula, abscesa, bula i sl. promena na koži.
5.	Ekscizija, odstranjivanje tkiva, destrukcija, čišćenje rane; kauterizacija - opšte	Primarna obrada rane sa ili bez šivenja rane, obrada ulkusa, gangrene, opekotina, skidanje šavova, toaleta stome, uklanjanje verukoznih promena na koži (tečnim azotom; elektrokauterom; radio-talasima, CO <sub>2</sub> laserom).
6.	Instrumentacija, kateterizacija - opšte	Kateterizacija bešike, vađenje stranog tela iz kože i potkožnog tkiva, i sprovođenje drugih instrumentalnih procedura.
7.	Nameštanje, fiksacija - opšte	Imobilizacija, fiksacija, privremeno zbrinjavanje preloma kostiju i povreda zglobova, repozicija kile.
8.	Složena terapijska procedura/manja hirurška intervencija	Endotrahealna intubacija, konikotomija, kardioverzija, defibrilacija, davanje intrakardijalne injekcije, kardiorespiratorna reanimacija, zaustavljanje krvarenja većih krvnih sudova Ezmarhovom povesciom.
9.	Medikacija, lokalna injekcija, infiltracija, aplikacija leka	Davanje injekcije (potkožno, intramuskularno), davanje intravenske injekcije, davanje lokalne anestezije, aplikacija kiseonika, inhalacija leka, davanje infuzije.
10.	Zavoji, kompresivni zavoj, kompresija, tamponada	Previjanje, zaustavljanje površinskog krvarenja, tamponada površna.
11.	Zdravstvena nega bolesnika u stanu, odnosno kući	Zdravstvena nega obolelih i nepokretnih u okviru kućnog lečenja, prevencija i tretman dekubita i palijativno zbrinjavanje.
12.	Sanitetski prevoz	Hitan sanitetski prevoz, sanitetski prevoz koji nije hitan ali je opravdan i medicinski neophodan.
13.	Grupni zdravstveno-vaspiti rad	Organizacioni sastanak, predavanje, zdravstvena tribina, rad sa malom grupom, rad sa velikom grupom, kreativna radionica, demonstracija veština, zdravstvena izložba, rad u zajednici; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
14.	Individualni zdravstveno-vaspiti rad	Preventivni savetodavni rad sa pojedincem u savetovalištu i ambulanti, planirani razgovor, davanje saveta u telefonskom i Internet savetovalištu; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
15.	Merenje arterijskog krvnog pritiska	Merenje arterijskog krvnog pritiska, očitavanje i analiza nalaza, upisivanje rezultata i preduzetih mera u medicinsku dokumentaciju.
16.	Test funkcije kardiovaskularnog sistema	Sprovođenje i tumačenje testa opterećenja i drugih testova funkcije srca i krvnih sudova.
17.	Elektrofiziološko snimanje vezano za kardiovaskularni sistem	Registrowanje i očitavanje elektrokardiograma (EKG), registrowanje i očitavanje Holter-a.
18.	Terapijska procedura koja se odnosi na bolesti srca i krvnih sudova	Postupci stimulacije n. Vagus-a (Valsalvin manevar, masaža sinusa caroticus-a i dr.) i druge procedure koje se primenjuju kod poremećaja rada srca.



19.	Test funkcije pluća i disajnih puteva	Sprovođenje spirometrije i drugih testova funkcije respiratornog sistema.
20.	Terapeutska procedura koja se odnosi na bolesti pluća i disajnih puteva	Heimlich-ov hvat, posturalno-položajna drenaža, vežbe disanja i druge terapeutske procedure koje se odnose na poremećaje rada pluća i disajnih puteva.
21.	Elektrofiziološko snimanje u ginekologiji i akušerstvu	Kardiotokografija.
22.	Dijagnostički test za ispitivanje oboljenja reproduktivnih organa žene	Kolposkopija.
23.	Eksfolijativna citologija tkiva reproduktivnih organa žene - neautomatizovana priprema i neautomatizovano bojenje	Neautomatizovana priprema razmaza ektocerviksa i endocerviksa (na odvojenim pločicama), neautomatizovano bojenje PAP metodom, morfološka analiza ćelija.
24.	Psihofizička priprema trudnice za porođaj	Edukacija (upoznavanje trudnice o fiziološkim zbivanjima tokom trudnoće, znacima početka porođaja) i vežbe, koje obuhvataju vežbe disanja, napinjanja i relaksacije.
25.	Incizija, drenaža, ispiranje, aspiracija tečnih produkata upalnih procesa reproduktivnih organa žene	Tretman abscesa Bartolinijeve žlezde, incizija Skenovih žlezda.
26.	Ekscizija, odstranjivanje tkiva, destrukcija, čišćenje rane, kauterizacija promena koje se odnose na reproduktivne organe žene	Abrazija kondiloma vulve i vagine, tuširanje granulacija, krioterapija i elektrokoagulacija lezija na grliću materice, skarifikacija ovule naboti.
27.	Složena ginekološko-akušerska procedura	Porođaj.
28.	Dijagnostički test za ispitivanje motiliteta oka i razrokosti	Ispitivanje motiliteta - ispitivanje konvergencije i divergencije, ispitivanje dukcijom i verzijom ispitivanje polja duplih slika, ispitivanje odnosa akomodativne konvergencije i akomodacije (AC/A odnos), ispitivanje nistagmusa. Ispitivanje razrokosti - ispitivanje pomoću kaver testa, ispitivanje latentne razrokosti, merenje ugla razrokosti u prostoru na madeks krstu sa prizmama, merenje ugla na sinoptoforu, određivanje fiksacije.
29.	Dijagnostički test za ispitivanje kolornog vida	Ispitivanje kolornog vida - ispitivanje pomoću pseudoizohromatskih tablica, testom panel D - 15, test HUE - 100.
30.	Dijagnostički test za ispitivanje binokularnog vida	Ispitivanje binokularnog vida - WORT test, merenje vrednosti fuzije na sinoptoforu i u prostoru, ispitivanje retinalne korespodencije, ispitivanje neutralizacije i inkomitencije na sinoptoforu, ispitivanje supresije.
31.	Dijagnostički test za ispitivanje prekornealnog filma	Ispitivanje prekornealnog filma - Širmerova proba, Fluoresceinska proba, Bengal - rose proba, ispitivanje prekida suznog filma.

32.	Incizija, drenaža, ispiranje, aspiracija, odstranjivanje tečnih produkata upalnih procesa predela oka i pripojaka oka	Ispiranje i sondiranje suznih puteva, masaža, kiretaža Mejbomovih žlezda, tuširanje vežnjače kapaka, incizija abscesa (obrve, kapaka), mehaničko odstranjivanje i ispiranje hemijskog agensa, epilacija trepavica.
33.	Instrumentacija koja se odnosi na predeo oka i pripojaka oka	Vađenje stranog tela iz vežnjače, rožnjače i episklere.
34.	Medikacija, lokalna injekcija, infiltracija, aplikacija leka koja se odnosi na predeo oka i pripojaka oka	Subkonjunktivalna injekcija, aplikacija leka u oko - lokalno.
35.	Zavoj, tamponada koja se odnosi na predeo oka i pripojaka oka	Previjanje, zaustavljanje površinskog krvarenja, stavljanje zavoja u predelu oka i pripojaka oka, aplikacija terapijskog sočiva.
36.	Terapeutska procedura koja se odnosi na predeo oka i pripojaka oka	Vežbe konvergencije, divergencije, muskul trening, vežbe fuzije na aparatu i u prostoru, ortoptičke vežbe na koordinatoru i na eutiskopu, davanje uputstava za kućne vežbe i primenu okluzije, obučavanje pacijenta u postavljanju, skidanju i održavanju kontaktnih sočiva.
37.	Test funkcije čula sluha	Ispitivanje Eustahijeve tube (Wal-sava proba), ispitivanje sluha - audiometrija, tonalni liminarni audiogram sa grafičkim prikazom i očitavanjem nalaza, izračunavanje procenta gubitka sluha po Fowler-Sabine-u, ispitivanje sluha zvučnom viljuškom, timpanometrija, ispitivanje akustičkog refleksa, impedancmetrija i drugi testovi.
38.	Test funkcije govora	Ispitivanje govornog i jezičkog statusa i procena grafomotorike.
39.	Logopedski tretman	Rana intervencija kod dece sa kašnjenjem u razvoju govora, tretman govorno jezičkih poremećaja (dislalija, rinolalija, disfazija, batarizam, disfonija, dizartrija, disleksija, disgrafija, diskalkulija i ostali poremećaji), vežbe glasa i govora, tretman SAFA aparatom, savetodavni rad sa roditeljima, obuka roditelja za rad u porodičnom okruženju, pisanje nalaza i mišljenja, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
40.	Defektološki tretman	Ispitivanje i praćenje psihomotoričkog razvoja, rana intervencija kod dece sa razvojnim kašnjenjem/smetnjama, stimulativnim tretman psihomotoričkih sposobnosti, korektivni tretman psihomotoričkih sposobnosti, savetodavni rad sa roditeljima, obuka roditelja za rad u porodičnom okruženju, pisanje nalaza i mišljenja, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
41.	Test funkcije čula ravnoteže	Rombergov test. Ispitivanje vestibularne funkcije - statokinetički i koordinacioni testovi, Frenelove naočare.
42.	Incizija, drenaža, ispiranje, aspiracija, odstranjivanje	Ispiranje spoljašnjeg ušnog kanala, čišćenje cerumena, aspiracija sekreta iz spoljašnjeg slušnog

	tečnih produkata upalnih procesa predela uva, nosa i ždrela	hodnika, incizija (othematoma, abscesa na aurikuli, u spoljašnjem hodniku i retroaurikularno), aspiracija sekreta iz nosa po Pretz-u, tuširanje ždrela.
43.	Ekscizija, odstranjivanje tkiva, čišćenje rane, kauterizacija promena predela uva, nosa i ždrela	Ekscizija furunkula, ateroma i dr. kože uva, ablacija granulacija iz uva, kauterizacija proširenih vena kod epistakse.
44.	Instrumentacija predela uva, nosa i ždrela	Vađenje stranog tela iz nosa, spoljašnjeg slušnog hodnika i ždrela, policerovanje.
45.	Medikacija, lokalna injekcija, infiltracija, aplikacija leka koja se odnosi na predeo uva, nosa i ždrela	Aplikacija leka u nos ili uvo.
46.	Zavoji, kompresivni zavoj, kompresija, tamponada koja se odnosi na predeo uva i nosa	Previjanje, zaustavljanje površinskog krvarenja, stavljanje zavoja u predelu nosa i uva, prednja tamponada nosa.
47.	Elektrostimulacija mišića	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, priprema bolesnika za aplikaciju i postavljanje u odgovarajući položaj, postavljanje i fiksiranje elektroda, uključivanje elektroda, podešavanje intenziteta i opterećenja, isključivanje elektroda na kraju aplikacije, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
48.	Interferentne struje	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, priprema bolesnika i segmenata tela za aplikaciju i postavljanje u odgovarajući položaj, postavljanje i fiksiranje elektroda, uključivanje elektroda (aparata) uz primena ordinirane doze, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, isključivanje aparata i skidanje elektroda na kraju aplikacije, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
49.	Elektroforeza	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, priprema bolesnika i segmenata tela za aplikaciju i postavljanje u odgovarajući položaj, priprema hidrofилne višeslojne gaze, priprema leka za aplikaciju, postavljanje gaze sa lekom na odgovarajuću regiju, a ispod odgovarajućeg pola elektrode, postavljanje i fiksiranje elektroda preko gaze, uključivanje elektroda (aparata) uz regulisanje potrebnog intenziteta, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, isključivanje aparata i skidanje elektroda na kraju aplikacije, inspekcija kože nakon aplikacije, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
50.	Galvanizacija	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, priprema bolesnika i segmenata tela za aplikaciju i postavljanje u odgovarajući položaj, priprema hidrofилne višeslojne gaze, postavljanje gaze na odgovarajuću regiju, postavljanje i fiksiranje elektroda preko gaze, uključivanje elektroda (aparata) uz regulisanje

		potrebnog intenziteta, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, isključivanje aparata i skidanje elektroda na kraju aplikacije, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
51.	Dijadinamske struje	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, priprema bolesnika i segmenata tela za aplikaciju i postavljanje u odgovarajući položaj, postavljanje i fiksiranje elektroda, uključivanje elektroda (aparata) uz primena ordinirane modulacije i regulisanje intenziteta struje, promena položaja elektroda i modulacija tokom aplikacije, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, isključivanje aparata i skidanje elektroda na kraju aplikacije, inspekcija kože nakon aplikacije, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
52.	Visokofrekventne struje (Kratkotalasna diatermija) - KTD	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, priprema bolesnika i segmenata tela za aplikaciju i postavljanje u odgovarajući položaj, postavljanje i fiksiranje elektroda raznih veličina (staklene, jastučaste, kablovi), uključivanje elektroda (aparata) uz određenu dozu i vreme trajanja, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, isključivanje aparata i skidanje elektroda na kraju aplikacije, inspekcija kože nakon aplikacije, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
53.	Transkutana elektro neuro stimulacija (TENS)	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, priprema bolesnika i segmenata tela za aplikaciju i postavljanje u odgovarajući položaj, postavljanje i fiksiranje elektroda na ordinirana mesta, uključivanje elektroda (aparata) uz regulisanje potrebnog intenziteta, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, isključivanje aparata i skidanje elektroda na kraju aplikacije, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
54.	Parafinoterapija ili parafangoterapija	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, priprema bolesnika i segmenata tela za aplikaciju i postavljanje u odgovarajući položaj, nanošenje zagrejanog parafina ili parafanga, uvijanje segmenata plastičnom folijom, odvijanje folije i uklanjanje parafina ili parafanga, pakovanje do rashlađivanja na kraju aplikacije, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, čišćenje i inspekcija kože nakon aplikacije, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
55.	Krioterapija	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, priprema bolesnika i segmenata tela za aplikaciju i postavljanje u odgovarajući položaj, nanošenje leda (u komadima, lomljen) u plastičnim kesama ili ledene komprese fiksiranje plastične kese sa ledom, uvijanje segmenata plastičnom folijom, odvijanje folije i uklanjanje leda, pakovanje do postizanja indiferentne temperature, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, čišćenje i

		inspekcija kože nakon aplikacije, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
56.	Kriomasaža	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, priprema bolesnika i segmenata tela za aplikaciju i postavljanje u odgovarajući položaj, masaža dela tela ranije pripremljenim ledom u odgovarajućem obliku, kratkotrajno uvijanje segmenata plastičnom folijom, odvijanje folije, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, čišćenje i inspekcija kože nakon aplikacije, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
57.	Fototerapija - Zračenje infracrvenim, ultravioletnim i biopton	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, priprema bolesnika i segmenata tela za aplikaciju i postavljanje u odgovarajući položaj, stavljanje zaštitnih naočara bolesniku, uključivanje izvora zračenja, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, inspekcija kože nakon aplikacije, isključivanje izvora zračenja na kraju aplikacije, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
58.	Biodoza - određivanje individualne osetljivosti na ultravioletne zrake	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, upoznavanje bolesnika sa tehnikom izvođenja postupka, priprema bolesnika i segmenata tela za ispitivanje i postavljanje u odgovarajući položaj, stavljanje zaštitnih naočara bolesniku, postavljanje biodozimetra zračenja, zaštita delova tela koji se ne zrače, uključivanje izvora zračenja, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, inspekcija kože nakon zračenja, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
59.	Laser terapija	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, upoznavanje bolesnika sa tehnikom izvođenja postupka, priprema bolesnika i postavljanje bolesnika i dela tela koji se zrači u odgovarajući položaj, uključivanje izvora zračenja, primena propisane doze i trajanja procedure, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
60.	Manuelna segmentna masaža	Brižljiva priprema ruku terapeuta za izvođenje masaže, upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, upoznavanje bolesnika sa tehnikom izvođenja postupka, priprema bolesnika i postavljanje bolesnika i dela tela koji se masira u odgovarajući položaj, postavljanje pacijenta u položaj relaksacije, izvođenje masaže, glađenje, trljanje, gnječenje, lupkanje i vibracije mekih tkiva ritmičkim pokretima ruku uz praćenje i kontrolu reakcije pacijenta, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.
61.	Ultrazvuk - direktni	Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, upoznavanje bolesnika sa tehnikom izvođenja postupka, priprema bolesnika i postavljanje bolesnika i

		<p>dela tela koji se tretira u odgovarajući položaj, premazivanje kože kontaktnom supstancijom, uključivanje aparata, podešavanje intenziteta i vremena aplikacije, prevlačenje tretiranog dela kože glavom ultrazvučnog projekora, isključenje aparata i uklanjanje kontaktne supstance uz čišćenje kože, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.</p>
62.	Sonoforeza	<p>Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, upoznavanje bolesnika sa tehnikom izvođenja postupka, priprema bolesnika i postavljanje bolesnika i dela tela koji se tretira u odgovarajući položaj, premazivanje kože lekom u vidu masti ili gela, uključivanje aparata, podešavanje intenziteta i vremena aplikacije, prevlačenje tretiranog dela kože glavom ultrazvučnog projekora, isključenje aparata i uklanjanje leka uz čišćenje kože, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.</p>
63.	Ultrazvuk - subakvalni	<p>Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, upoznavanje bolesnika sa tehnikom izvođenja postupka, priprema bolesnika i postavljanje bolesnika i dela tela koji se tretira u odgovarajući položaj, postavljanje i podešavanje projekora u vodu, uključivanje aparata, podešavanje intenziteta i vremena aplikacije, isključenje aparata i uklanjanje tubusa sa vodom uz čišćenje i sušenje kože, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.</p>
64.	Elektromagnetna terapija	<p>Upoznavanje sa preskripcijom specijaliste, upoznavanje bolesnika sa tehnikom izvođenja postupka, inspekcija kože, priprema bolesnika i postavljanje bolesnika i dela tela u odgovarajući položaj, priprema elektroda i njihovo fiksiranje, uključivanje aparata, primena propisane doze i trajanja procedure, praćenje subjektivnog stanja bolesnika, isključivanje aparata, dostavljanje izveštaja specijalisti. Vođenje medicinske dokumentacije.</p>
65.	Kineziterapija bolesti	<p>Aktivne, potpomognute i pasivne segmentne vežbe, kineziterapija kod deformiteta kičmenog stuba, posturalne vežbe, obuka hoda (sa i bez pomagala), vežbe koordinacije, korekcije i automatizacije hoda i balansa, vežbe za korekciju ravnih tabana, vežbe disanja, vežbe na spravama ili ergobiciklu, vežbe opšte kondicije, vežbe relaksacije, kineziterapija povreda i bolnih stanja, kineziterapija u neurologiji i reumatologiji, obuka roditelja za sprovođenje korektivnih vežbi u terapijske svrhe.</p>
66.	Kineziterapija dece sa smetnjama u razvoju	<p>Sprovođenje habilitacionog tretmana po indikaciji pedijatra iz razvojnog savetovališta i/ili fizijatra, obuka</p>

		roditelja za sprovođenje terapije u prirodnom okruženju.
67.	Test psihičkih funkcija	Testovno kompletno ispitivanje svih psihičkih funkcija, testovi na organicitet i drugi testovi uključujući i socijalnu anketu.
68.	Individualna psihoterapija	Individualna - površinska psihoterapija i individualno psihološko savetovanje.
69.	Grupna psihoterapija	Grupna, porodična ili bračna psihoterapija.
70.	Individualni rad psihologa sa detetom i porodicom	Funkcionalna procena razvoja deteta, intervju baziran na rutinama, pisanje individualnog plana podrške za dete i porodicu, sprovođenje rane intervencije u prirodnom okruženju deteta (kuća, predškolska ustanova)/razvojnog savetovalištu i dr., evaulacija efekata intervencije, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
71.	Dermatoskopski pregled kože	Dermatovenerološki pregled i pregled jedne ili više lezija dermoskopom.
72.	Zbrinjavanje osobe izložene nasilju	Uzimanje anamnestičkih podataka, fizikalni pregled po organima i sistemima u skladu sa tegobama i procenom lekara, upućivanje na laboratorijske analize, dijagnostičke procedure, specijalističko-konsultativne preglede, bolničko lečenje po potrebi, postavljanje radne ili konačne dijagnoze, određivanje terapije, unos podataka u medicinsku dokumentaciju u skladu sa odgovarajućim protokolom. Postupanje u skladu sa protokolom - prijava tužilaštvu i nadležnom Centru za socijalni radu u skladu sa protokolom, kao i stručnom timu u Ustanovi.
73.	Merenje mineralne gustine kostiju (BMD) metodom absorpcionometrije rendgenskih zraka dvostruke energije (DHA)	Uzimanje anamnestičkih podataka, merenje gustine kostiju prema indikacijama na dva mesta (kuk i kičmeni stub); propisivanje terapije i davanje zdravstveno-vaspitnog saveta o ishrani. Unos podataka u medicinsku dokumentaciju.

## RADIOLOŠKE USLUGE

Red. br.	Naziv zdravstvenih usluga	Sadržaj zdravstvenih usluga
1.	Rendgen skopija sa ciljanom grafijom bez kontrasta	Rendgen skopija organa po sistemima i nativni snimak sa ciljanom grafijom.
2.	Rendgen skopija sa ciljanom grafijom sa kontrastom	Rendgen skopija pasaže jednjaka, gastroduodenuma, pasaža tankog creva sa ciljanom grafijom sa kontrastom.
3.	Rendgen grafija organa po sistemima, jedan pravac	Rendgen grafija lokomotornog sistema, grafija pluća, teleradiografija pluća, toraksa u jednom pravcu.

4.	Rendgen grafija organa po sistemima u dva pravca	Rendgen grafija lokomotornog sistema, toraksa, pluća i dojke u dva pravca.
5.	Rendgen grafija specijalna snimanja po sistemima u dva ili jednom pravcu	Kraniogram, baza lobanje po Taunu, piramida, mastoida, Sella Turcica, orbita nosne kosti, zigomatičnih kostiju, temporomandibularnih zglobova, slabinskog dela kičme u maksimalnoj fleksiji ili maksimalnoj ekstenziji, ramenog zgloba aksijalno, zgloba kuka u abdukciji, tunelski snimak kolena, grafija čašice aksijalno, stopala u stojećem stavu, petne kosti aksijalno, makroradiografija.
6.	Složeni rendgen pregledi	Složena rendgen snimanja kod politrauma i drugih kompleksnih oboljenja, dijagnostička snimanja radi davanja konzilijarnog mišljenja.
7.	Ultrazvučni pregled abdomena	Ultrazvučni pregled jetre, žučne kese, žučnih puteva, pankreasa, slezine i bubrega. Po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili lečenje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
8.	Ultrazvučni pregled urotrakta	Ultrazvučni pregeled bubrega i male karlice. Po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili lečenje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
8a	Ultrazvučni pregled limfnih žlezda po sistemima	Ultrazvučni pregled limfnih žlezda jugularnog lanca, ahilarnog lanca, ingvinalnog lanca i retroperitonealnog lanca. Po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili lečenje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
8b	Ultrazvučni pregled nadbubrežnih žlezda i retroperitoneuma	Ultrazvučni pregled. Po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili lečenje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
8v	Ultrazvučni pregled štitaste žlezde i pljuvačnih žlezda	Ultrazvučni pregled. Po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili lečenje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
8g	Ultrazvučni pregled testisa	Ultrazvučni pregled. Po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili lečenje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
8d	Ultrazvučni pregled mekih tkiva	Ultrazvučni pregled. Po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili lečenje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
8đ	Ultrazvučni pregled koštanih tkiva	Ultrazvučni pregled. Po potrebi upućivanje na dalju dijagnostiku i/ili lečenje, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.



9.	Doppler scan regija	Ultrazvučni pregled magistralnih krvnih sudova vrata, arterija gornjih ekstremiteta, arterija donjih ekstremiteta, vena, abdominalne aorte.
10.	Doppler scan organa	Ultrazvučni srca i drugih organa gde je od značaja merenje protoka.
11.	Složeni ultrazvučni pregled	Složena ultrazvučna snimanja kod politrauma i drugih kompleksnih oboljenja, obrada za konzilijum.
12.	Skrining/rano otkrivanje raka dojke	Radiološko snimanje dojke na mamografu u dve standardne projekcije (mediolateralna i kraniokaudalna).
13.	Prvo čitanje mamografije u organizovanom skriningu	Čitanje i opisivanje skrining mamografije, evidentiranje nađenog stanja i preduzetih mera, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.

## STOMATOLOŠKE USLUGE

Red. br.	Naziv zdravstvenih usluga	Sadržaj zdravstvenih usluga
1.	Stomatološki pregled	Postupak kojim se na osnovu anamneze, objektivnog kliničkog pregleda i drugih pomoćno dijagnostičkih metoda, ispituje i ocenjuje zdravstveno stanje usta i zuba; anamneza, opšti i lokalni klinički pregled, analiza postojeće medicinske dokumentacije, po potrebi ponavljanje određenih laboratorijskih pregleda, postavljanje dijagnoze i sačinjavanje plana terapije, procena rizika za nastanak karijesa, oboljenja parodonticijuma, ortodontskih nepravilnosti i ostalih oralnih oboljenja; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
2.	Stomatološki pregled - kontrolni	Postupak kojim se kontroliše zdravstveno stanje usta i zuba u cilju provere efekata primenjenih mera prevencije i lečenja, obavlja se u različitim intervalima u zavisnosti od vrste izvedene stomatološke intervencije, a najmanje jednom godišnje; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
3.	Sistematski stomatološki pregled sa obradom podataka	Postupak kojim se utvrđuje stanje usta i zuba, stanje desni i ostale sluzokože u cilju ranog otkrivanja svih poremećaja i oboljenja kod pacijenata u određenim dobnim grupama stanovništva i blagovremenog preduzimanja odgovarajućih preventivno-terapijskih mera; obuhvata: pripremu pacijenta, uzimanje anamneze, pregled pacijenta (ekstra i intra-oralni pregled mekih tkiva, okluzije i artikulacije i dr.), po potrebi upućivanje na pomoćne dijagnostičke preglede (rendgen, laboratorijski i dr.), analiza dobijenih podataka, davanje pacijentu obaveštenja u pogledu nađenog stanja i zuba i usta, savet o potrebi sanacije i održavanja pojedinih higijensko-

		dijetetskih mera, zakazivanje pacijenta za dalji rad, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
4.	Ciljani pregled	Postupak koji predstavlja preduzimanje odgovarajućih preventivnih i terapijskih mera u skladu sa rizicima za pojavu određenih oboljenja ili stanje zuba i usta utvrđenim na sistematskom pregledu ili radi saniranja nekog stomatološkog problema koji je evidentiran tokom sistematskog pregleda, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
5.	Preventivni pregled	Postupak kojim se na osnovu anamnestičkih podataka od pacijenata ili roditelja i pregleda, vrši procena i identifikacija faktora rizika za pojavu pojedinih oralnih oboljenja; definisanje preventivnih i profilaktičkih mera i aktivnosti za otklanjanje utvrđenih faktora rizika; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
6.	Specijalistički pregled	Postupak specijalizovanog pregleda kojim se na osnovu anamnestičkih, kliničkih, laboratorijskih, radiografskih i drugih nalaza postavlja dijagnoza i daje uputstvo nadležnom lekaru za dalji rad, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
7.	Specijalistički pregled - kontrolni	Postupak specijalizovanog kontrolnog pregleda kojim se proverava zdravstveno stanje usta i zuba i ocenjuje efekat i opravdanost primenjenog načina lečenja, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
8.	Konsultativni pregled u drugoj ustanovi	Postupak kojim se na osnovu anamnestičkih, kliničkih, laboratorijskih, radiografskih i drugih nalaza i pomoćnih dijagnostičkih metoda i sredstvima utvrđuje oboljenje (uključujući intraoralna žarišta), stepen razvoja oboljenja ili se isto isključuje i daje se uputstvo nadležnom lekaru za dalji rad; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
9.	Motivacija i obučavanje korisnika u održavanju pravilne higijene	Isticanje značaja optimalnog održavanja oralne higijene; identifikacija dentalnog plaka organskim bojama; demonstriranje seta sredstava za održavanje oralne higijene, izbor odgovarajućeg sredstva i obučavanje pravilnoj primeni, učestalosti i tehnici pranja zuba, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
10.	Individualni zdravstveno-vaspitni rad u ordinaciji; motivacija i obučavanje u održavanju oralne higijene	Preventivni savetodavni rad sa pojedincem u savetovaništu i ambulanti, planirani razgovor, isticanje značaja optimalnog održavanja oralne higijene i vrši se identifikacija dentalnog plaka organskim bojama, demonstrira se set sredstava za održavanje oralne higijene, izabira se odgovarajuće sredstvo i vrši se obučavanje pravilnoj primeni, učestalosti i tehnici pranja zuba, ističe se važnost pravilne ishrane, fluorprofilakse i redovne kontrole

		oralnog zdravlja, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
11.	Rad u maloj grupi (šest do devet osoba)	Zdravstveno-vaspitni rad u maloj grupi sa savetovanjem i aktivnim učešćem slušalaca (radionica); unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
12.	Rad u velikoj grupi (više od trideset osoba)	Zdravstveno-vaspitni rad u velikoj grupi sa predavanjem i diskusijom uz prateća audio-vizuelna sredstva (film, slajdovi i drugo); unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
13.	Životna demonstracija (šest do devet osoba)	Zdravstveno-vaspitni rad u maloj grupi koji podrazumeva učenje kroz iskustvo, sticanje teorijskog znanja i ovladavanje praktičnim veštinama (primena demonstracionih sredstava, modela i dr.); unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
14.	Predavanje	Zdravstveno-vaspitni rad u velikoj grupi uz očigledna sredstva (npr. kompjuterska prezentacije); unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
15.	Uklanjanje naslaga	Postupak kod koga se odgovarajućim instrumentima i pastama odstranjuju meke naslage sa zuba. Priprema i pregled pacijenta, detekcija plaka prebojavanjem, uklanjanje naslaga odgovarajućim instrumentima, čišćenje zuba odgovarajućim četkicama i pastama, primena spreja, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
16.	Zalivanje fisura (po zubu)	Postupak u kome se uz pomoć odgovarajućih materijala ispunjavaju jamice i fisure na okluzalnim površinama zdravih zuba, najbolje do godinu dana od nicanja zuba; mehaničko uklanjanje mekih naslaga sa zuba četkicama i pastama, izolacija radnog polja, sušenje zuba, premazivanje okluzalne površine rastvorima za kondicioniranje, ispiranje viška kiseline, sušenje zuba, zalivanje fisura, polimerizacija, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
17.	Lokalna aplikacija fluorida srednje koncentracije	Postupak kojim se tretiraju zubne površine rastvorima soli fluora čime se postiže veća otpornost zuba prema karijesu; procena rizika za nastanak karijesa i ukupnog unosa fluorida, priprema radnog polja (uklanjanje mekih naslaga, ispiranje, sušenje zuba), tretiranje zuba rastvorima fluora, zakazivanje, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
18.	Serijska aplikacija koncentrovanih fluorida	Postupak kojim se tretiraju zubne površine koncentrovanim rastvorima soli fluorida u cilju postizanja veće otpornosti zuba prema karijesu; procena rizika za nastanak karijesa i ukupnog unosa fluorida, priprema radnog polja (uklanjanje mekih naslaga, ispiranje, sušenje zuba), tretiranje zuba koncentrovanim rastvorima fluora, zakazivanje,

		unos podataka u medicinsku dokumentaciju; ovaj postupak se ponavlja tri puta u toku jedne nedelje i opisuje se kao jedna serija; u toku jedne kalendarske godine, potrebno je sprovesti tri ovakve serije.
19.	Lokalna aplikacija leka (toxavit)	Postupak kojim se različitim metodama apliciraju odgovarajući medikamenti u cilju lečenja usta i zuba; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
20.	Preventivni ispun	Postupak koji obuhvata preparaciju kaviteta ograničenu mestom pojave karijesa (samo u gleđi ili dentinu, ne zauzima površinu veću od 1/3 razmaka između kvržica), zbog odstranjivanja sumnjivih mesta ili zbog postizanja bolje retencije ispuna, koja se ispunjava kompozitnim materijalom, dok se ostali deo fisura zaliva; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
21.	Prva pomoć kod dentalgija	Skup postupaka kojima se pruža pacijentu odgovarajuća intervencija u stanju bola koji potiče od zuba; anamneza i pregled pacijenta, po potrebi primena pomoćnih dijagnostičkih sredstava (ispitivanje vitaliteta, rendgen dijagnostika), postavljanje dijagnoze, plan terapije; ukazivanje pomoći, aplikacija lokalne površinske i injekcione anestezije, primena vitalne metode (pulpotomija; pulpektomija) ili mortalne metode (aplikacija sredstva za desenzibilizaciju, odnosno devitalizaciju) ili drenaža zuba i davanje uputstava za dalji tok lečenja; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
22.	Terapija dubokog karijesa (bez ispuna)	Postupak koji se sastoji u direktnom ili indirektnom prekrivanju koronarne pulpe određenim biološkim sredstvima za određeni vremenski period u cilju zaštite i očuvanja vitaliteta pulpe; anamneza i pregled, postavljanje dijagnoze po potrebi upućivanje na pomoćne dijagnostičke preglede, plan terapije; priprema pacijenta, aplikacija anestetika, preparacija i toaleta kaviteta, aplikacija preparata na bazi kalcijumhidroksida, privremeni ispun; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
23.	Amalgamski ispun na jednoj površini	Postupak kojim se amalgamskim ispunom ispunjava preparirani kavitet koji je na jednoj površini, radi nadoknade dela zuba koji je razoren karijesom ili drugim uzrokom; priprema i pregled pacijenta, aplikacija anestetika, preparacija i toaleta kaviteta, stavljanje podloge, punjenje kaviteta odgovarajućim materijalom, poliranje ispuna; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
24.	Amalgamski ispun na jednoj površini kod dece	Postupak kojim se amalgamskim ispunom ispunjava preparirani kavitet na jednoj površini, radi nadoknade dela zuba koji je razoren karijesom ili drugim uzrokom; priprema i pregled pacijenta,

		<p>aplikacija anestetika, preparacija i toaleta kaviteta, stavljanje podloge, punjenje kaviteta odgovarajućim materijalom, poliranje ispuna, unos podataka u medicinsku dokumentaciju; Blago modifikovani Black-ovi principi, cementi na bazi kalcijum hidroksida i glas jonomer cementi.</p>
25.	Amalgamski ispun na dve površine	<p>Postupak kojim se amalgamskim ispunom ispunjava preparirani kavitet koji zahvata dve površine zuba, radi nadoknade dela zuba koji je razoren karijesom ili drugim uzrokom; priprema i pregled pacijenta, aplikacija anestetika, preparacija i toaleta kaviteta, stavljanje podloge, adaptacija matrice, punjenje kaviteta, poliranje ispuna, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.</p>
26.	Amalgamski ispun na dve površine kod dece	<p>Postupak kojim se amalgamskim ispunom ispunjava preparirani kavitet koji zahvata dve površine, radi nadoknade dela zuba koji je razoren karijesom ili drugim uzrokom; priprema i pregled pacijenta, aplikacija anestetika, preparacija i toaleta kaviteta, stavljanje podloge, adaptacija matrice, punjenje kaviteta, poliranje ispuna, unos podataka u medicinsku dokumentaciju; Blago modifikovani Black-ovi principi, cementi na bazi kalcijum hidroksida i glas jonomer cementi.</p>
27.	Amalgamski ispun na tri površine	<p>Postupak kojim se amalgamskim ispunom ispunjava preparirani kavitet koji zahvata tri ili više površina, radi nadoknade dela zuba koji je razoren karijesom ili drugim uzrokom; priprema i pregled pacijenta, aplikacija anestetika, preparacija i toaleta kaviteta, stavljanje podloge, adaptacija prstena ili cirkularne matrice, unos odgovarajućeg materijala za ispun, uklanjanje prstena ili cirkularne matrice, obrada i poliranje ispuna, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.</p>
28.	Amalgamski ispun na tri površine kod dece	<p>Postupak kojim se amalgamskim ispunom ispunjava preparirani kavitet koji zahvata tri ili više površina, radi nadoknade dela zuba koji je razoren karijesom ili drugim uzrokom; priprema i pregled pacijenta, aplikacija anestetika, preparacija i toaleta kaviteta, stavljanje podloge, adaptacija prstena ili cirkularne matrice, unos odgovarajućeg materijala za ispun, uklanjanje prstena ili cirkularne matrice, obrada i poliranje ispuna, unos podataka u medicinsku dokumentaciju; Blago modifikovani Black-ovi principi, cementi na bazi kalcijum hidroksida i glas jonomer cementi.</p>
29.	Nadogradnja frakturiranog zuba	<p>Postupak kojim se odgovarajućom tehnikom rada nadoknađuje odlomljeni deo zuba u cilju funkcionalnog, fonetskog i estetskog poboljšanja; priprema i pregled pacijenta, aplikacija anestetika, preparacija kaviteta, postavljanje kanalnih kočića, stavljanje podloge, adaptacija celuloidne krunice ili</p>

		matrice, punjenje kaviteta i formiranje ispuna, uklanjanje celuloidne matrice ili celuloidne krunice, obrada i poliranje ispuna, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
30.	Vitalna amputacija pulpe mlečnih zuba	Postupak kojim se uz primenu lokalne anestezije odstranjuje koronarni deo obolele pulpe u cilju zadržavanja vitaliteta radikularnog dela pulpe i izlečenja zuba; priprema i pregled pacijenta, aplikacija anestetika, analiza rendgen snimka, davanje anestezije, preparacija i toaleta kaviteta, trepanacija i amputacija koronarna pulpe, aplikacija medikamenta i cementne podloge, privremeno zatvaranje kaviteta, rendgen kontrola, uputstvo za dalji tok terapije, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
31.	Vitalna ekstirpacija pulpe mlečnih zuba	Postupak kojim se uz primenu lokalne anestezije odstranjuje u celosti obolela pulpa u cilju izlečenja zuba; priprema i pregled pacijenta, aplikacija anestetika, analiza rendgen snimka, davanje anestezije, preparacija i toaleta kaviteta, trepanacija i odstranjivanje koronarnog i radikularnog dela pulpe, odontometrija, biomehanička obrada kanala korena, toaleta, privremeno zatvaranje, rendgen kontrola, zakazivanje, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
32.	Vitalna amputacija	Postupak kojim se uz primenu lokalne anestezije odstranjuje koronarni deo obolele pulpe u cilju zadržavanja vitaliteta radikularnog dela pulpe i izlečenja zuba; priprema i pregled pacijenta, aplikacija anestetika, analiza rendgen snimka, davanje anestezije, preparacija i toaleta kaviteta, trepanacija i amputacija koronarna pulpe, aplikacija medikamenta i cementne podloge, privremeno zatvaranje kaviteta, rendgen kontrola, uputstvo za dalji tok terapije, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
33.	Vitalna amputacija, odnosno ekstirpacija kod fraktura zuba sa otvorenom pulpom	Postupak kojim se uz primenu lokalne anestezije odstranjuje koronarna i radikularna obolela pulpa u cilju izlečenja zuba; priprema i pregled pacijenta, aplikacija anestetika, analiza rendgen snimka, davanje anestezija, preparacija i odstranjivanje koronarnog dela pulpe, ekstirpacija radikularnog dela pulpe, odontometrija, biomehanička obrada kanala korena, hemostaza, ispiranje, sušenje kanala, punjenje korenskog kanala, privremeno zatvaranje kaviteta, rendgen kontrola, uputstvo o daljem toku terapije, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
34.	Mortalna amputacija pulpe mlečnih zuba	Postupak kojim se uz primenu sredstava za devitalizaciju konzervira radikularna zubna pulpa u cilju izlečenja zuba; I faza - uklanjanje karijesa, kuglica hlor fenola, privremeni ispun. II faza - pasta

		na bazi paraformaldehida (dve nedelje), privremeni ispun. III faza - amputacija koronarne pulpe, zavoj cink oksid paste, podloga, ispun; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
35.	Lečenje inficirane pulpe sa nezavršenim rastom korena	Postupak kojim se uklanja inficirani deo pulpe i omogućava apikalnom delu obavljanje formativne aktivnosti u smislu procesa apeksogeneze ili apeksifikacije; I faza: priprema pacijenta, rendgen dijagnostika, uklanjanje pulpe odmerenom iglom, zaustavljanje krvarenja, toaleta kanala, postavljanje uloška, privremeno zatvaranje, unos u dokumentaciju; II faza: uklanjanje privremenog ispuna, toaleta kanala, punjenje kanala, rendgen kontrola, privremeno zatvaranje, unos u dokumentaciju; ponavljanje postupka jednom mesečno dok se ne postigne zatvaranje apeksa; rendgen kontrola na tri meseca; III faza: uklanjanje medikamentoznog punjenja i privremenog ispuna, toaleta kanala, odontometrija, definitivno punjenje kanala, rendgen kontrola, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
36.	Lečenje neinficirane pulpe sa nezavršenim rastom korena	Postupak kojim se uklanja inflamirani deo pulpe i omogućava apikalnom delu obavljanje formativne aktivnosti u smislu procesa apeksogeneze; I faza: priprema pacijent, rendgen dijagnostika, površinska i lokalna anestezija, vitalna ekstirpacija pulpe, zaustavljanje krvarenja, toaleta kanala, privremeno medikamentozno punjenje, privremeno zatvaranje, rendgen kontrola, unos u dokumentaciju; II faza: uklanjanje privremenog ispuna, toaleta kanala, punjenje kanala, rendgen kontrola, privremeno zatvaranje, unos u dokumentaciju; ponavljanje postupka jednom mesečno dok se ne postigne zatvaranje apeksa; rendgen kontrola na tri meseca; III faza: uklanjanje medikamentoznog punjenja i privremenog ispuna, toaleta kanala, odontometrija, definitivno punjenje kanala, rendgen kontrola, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
37.	Interseansno medikamentozno kanalno punjenje (po kanalu)	Postupak kojim se odgovarajućim sredstvima ispunjava lečeni kanal korena zuba - aplikacija medikamentata uklanjanje privremenog ispuna, toaleta kanala, punjenje kanala, rendgen kontrola, privremeno zatvaranje, unos podataka u medicinsku dokumentaciju; ponavljanje postupka jednom mesečno dok se ne postigne izlečenje periapeksa; rendgen kontrola na tri meseca; jednom mesečno, ispiranje fiziološkim rastvorom i dezinfekcionim sredstvima.
38.	Interseansno medikamentozno kanalno punjenje kod zuba sa nezavršenim rastom korena (po kanalu)	Postupak kojim se odgovarajućim sredstvima ispunjava lečeni kanal korena zuba - aplikacija medikamentata uklanjanje privremenog ispuna, toaleta kanala, punjenje kanala, rendgen kontrola,

		privremeno zatvaranje, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
39.	Prva pomoć kod višestrukih povreda zuba kod dece	Postupak koji podrazumeva hitan prijem, uzimanje anamnestičkih podataka, kliničko ispitivanje (pregled mekih tkiva, pregled isturenih delova lica i vilica, pregled zuba, rendgen), pregled zuba (stepen pokretljivosti, perkutorna osetljivost, vitalitet), prognoza, plan terapije; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
40.	Zbrinjavanje multiplih povreda	Postupak koji podrazumeva hitan prijem, detaljan stomatološki pregled i prethodne radnje opisane za uslugu broj 39. Primena lokalne anestezije, obrada rane i primena odgovarajućih postupaka s povređenim zubima (zavisno od obima povrede). Imobilizacija povređenog segmenta alveolarnog nastavka i traumatizovanih zuba. Sprovođenje dva kontrolna pregleda u ranom postoperativnom periodu i dva nakon tri i šest meseci; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
41.	Zbrinjavanje povreda zuba sa težim poremećajima strukture	Primena svih postupaka opisanih za usluge broj 39. i 40. Vađenje zuba čija je prognoza nepovoljna.
42.	Kompozitni ispun na prednjim zubima	Postupak u kome se odgovarajućim estetskim materijalom ispunjava preparirani kavitet radi nadoknade dela prednjeg zuba koji je razoren karijesom ili drugim uzrokom, uz obaveznu završnu obradu ispuna; priprema pacijenta, anamneza, pregled, preparacija kaviteta, stavljanje odgovarajuće podloge, nagrivanje gleđi rastvorima kiselina, ispiranje kiselina i sušenje zuba, nanošenje vezivne smole, postavljanje kompozitnog materijala i polimerizacija, oblikovanje i poliranje ispuna, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
43.	Kompozitni ispun na prednjim zubima kod dece	Postupak u kome se odgovarajućim estetskim materijalom ispunjava preparirani kavitet radi nadoknade dela prednjeg zuba koji je razoren karijesom ili drugim uzrokom, uz obaveznu završnu obradu ispuna; priprema pacijenta, anamneza, pregled, preparacija kaviteta, stavljanje odgovarajuće podloge, nagrivanje gleđi rastvorima kiselina, ispiranje kiselina i sušenje zuba, nanošenje vezivne smole, postavljanje kompozitnog materijala i polimerizacija, oblikovanje i poliranje ispuna, unos podataka u medicinsku dokumentaciju. Blago modifikovani Black-ovi principi, cementi na bazi kalcijum hidroksida i glas jonomer cementi.
44.	Kompozitni ispun na bočnim zubima	Postupak u kome se odgovarajućim estetskim materijalom ispunjava preparirani kavitet radi nadoknade dela bočnog zuba koji je razoren karijesom ili drugim uzrokom, uz obaveznu završnu obradu ispuna; priprema pacijenta, anamneza, pregled, preparacija kaviteta, stavljanje



		odgovarajuće podloge, nagrivanje gleđi rastvorima kiselina, ispiranje kiseline i sušenje zuba, nanošenje vezivne smole, postavljanje kompozitnog materijala i polimerizacija, oblikovanje i poliranje ispuna, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
45.	Kompozitni ispun na bočnim zubima kod dece	Postupak u kome se odgovarajućim estetskim materijalom ispunjava preparirani kavitet radi nadoknade dela bočnog zuba koji je razoren karijesom ili drugim uzrokom, uz obaveznu završnu obradu ispuna; priprema pacijenta, anamneza, pregled, preparacija kaviteta, stavljanje odgovarajuće podloge, nagrivanje gleđi rastvorima kiselina, ispiranje kiseline i sušenje zuba, nanošenje vezivne smole, postavljanje kompozitnog materijala i polimerizacija, oblikovanje i poliranje ispuna, unos podataka u medicinsku dokumentaciju. Blago modifikovani principi preparacije, cementi na bazi kalcijum hidroksida i glas jonomer cementi.
46.	Nadogradnja od estetskog materijala (kod povreda)	Postupak kojim se primenom estetskih materijala, odgovarajućom tehnikom rada nadoknađuje odlomljeni deo zuba u cilju funkcionalnog, fonetskog i estetskog poboljšanja; priprema pacijenta, anamneza, pregled, priprema radnog polja i toaleta frakturirane površine, stavljanje podloge, nagrivanje gleđi, ispiranje viška kiseline, sušenje zuba, nanošenje vezivne smole (bond sistema), priprema krunice za odgovarajući zub, postavljanje materijala za ispunu i polimerizacija, skidanje krunice, oblikovanje i poliranje nadogradnje, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
47.	Kompozitni inlejš	Postupak kojim se nadoknađuje nedostajući deo zuba ispunima očvrslim van usne duplje; izrada indirektnom metodom: preparacija aplikacija adhezivnog sredstva, polimerizacija, postavljanje kompozita, završna obrada, provera okluzije, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
48.	Endodontska terapija neinficirane pulpe po kanalu	Postupak kojim se odgovarajućim metodom odstranjuje neinficirani sadržaj kavuma i posle biomehaničke obrade kanala korena izvrši njegovo punjenje; priprema i pregled pacijenta, analiza rendgen snimka, davanje anestezija, preparacija i odstranjivanje koronarnog dela pulpe, ekstirpacija radikularnog dela pulpe, odontometrija, biomehanička obrada kanala korena, hemostaza, ispiranje, sušenje kanala, punjenje korenskog kanala, privremeno zatvaranje kaviteta, rendgen kontrola, uputstvo o daljem toku terapije, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
49.	Endodontska terapija inficirane pulpe po kanalu	Postupak kojim se odgovarajućim metodom odstranjuje inficirani sadržaj kavuma i posle biomehaničke obrade kanala izvrši njegovo punjenje; I faza: priprema pacijenta, anamneza,

		pregled, preparacija i toaleta kaviteta, analiza rendgen snimka, trepanacija komore pulpe, uklanjanje celokupnog sadržaja iz kanala korena, odontometrija, biomehanička obrada kanala korena, ispiranje, sušenje, aplikacija leka, privremeno zatvaranje, zakazivanje pacijenta i davanje uputstva, unos podataka u dokumentaciju; II faza: odstranjivanje privremenog ispuna i leka, punjenje kanala korena, privremeno zatvaranje kaviteta, rendgen kontrola, zakazivanje pacijenta i davanje uputstva, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
50.	Endodontska terapija abradiranih zuba po kanalu	Postupak koji podrazumeva endodontsko lečenje na zubima izloženim dugotrajnoj abraziji koja je dovela do remodelovanja i značajnoj smanjenja kavuma pulpe i u horizontalnoj i u vertikalnoj dimenziji; zahvat podrazumeva intervenciju na neinficiranoj ili inficiranoj pulpi, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
51.	Vađenje stranog tela iz kanala koren	Postupak u kome se odgovarajućom tehnikom rada odstranjuje strano telo (zalomljeni instrument) u cilju ponovnog lečenja kanala korena zuba ili zbog izrade protetskog rada; I faza - priprema i pregled pacijenta, analiza rendgen snimka, preparacija pristupnog dela kaviteta i kanala korena, širenje kanala pored stranog tela, vađenje stranog tela, ispiranje kanala korena, aplikacija uloška u kanal, privremeno zatvaranje kaviteta, rendgen kontrola, uputstvo o daljoj terapiji, unos podataka u dokumentaciju; II faza - punjenje korenskog kanala, rendgen kontrola, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
52.	Retretman kanala korena (po kanalu)	Ponovni tretman kanala korena zuba podrazumeva uklanjanje već postojećeg ali neadekvatnog punjenja u kanalu korena, ispiranje, sušenje i ponovnu aplikaciju kanalskog ispuna; priprema i pregled pacijenta, rendgen snimak, biomehanička obrada kanala korena, hemostaza, ispiranje, sušenje kanala, punjenje korenskog kanala, privremeno zatvaranje kaviteta, rendgen kontrola, uputstvo o daljem toku terapije, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
53.	Glas onomerni ispun	Postupak u kome se minimalno invazivnom stomatološkom intervencijom i odgovarajućim estetskim materijalom nadoknađuje preparirani kavitet tj. deo zuba razoren karijesom ili drugim uzrokom; priprema pacijenta, anamneza, pregled, preparacija i toaleta kaviteta, postavljanje i oblikovanje ispuna, premazivanje zaštitnim lakom, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
54.	Glasjonomerni ispun kod dece	Postupak u kome se minimalno invazivnom stomatološkom intervencijom i odgovarajućim

		estetskim materijalom nadoknađuje preparirani kavitet tj. deo zuba razoren karijesom ili drugim uzrokom; priprema pacijenta, anamneza, pregled, preparacija i toaleta kaviteta, postavljanje i oblikovanje ispuna, premazivanje zaštitnim lakom, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
55.	Endodontska terapija zuba sa komplikovanim kanalnim sistemima - po kanalu	Postupak endodontskog lečenja zuba sa komplikovanim i atipičnim kanalnim sistemom; zahvat podrazumeva intervenciju na neinficiranoj ili inficiranoj pulpi, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
56.	Parcijalna akrilatna proteza	Postupak kojim se obezbeđuje pokretna nadoknada od akrilata, izrađena u cilju anatomske, funkcionalne, estetske i profilaktičke rehabilitacije pacijenata kod kojih postoji parcijalna bezubost; priprema pacijenta, uzimanje anatomske otiske, otisak antagonista, uzimanje funkcionalne otiske (po potrebi), određivanje međuviličnih odnosa, izbor boje, oblika i veličine zuba, proba postavljenih zuba u vosku, predaja proteze, reokludacija, kontrola, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
57.	Totalna proteza	Postupak kojim se obezbeđuje pokretna nadoknada izrađena u cilju anatomske, funkcionalne, estetske i profilaktičke restauracije orofacijalnog sistema kod bezubih pacijenata; priprema pacijenta, anatomske preliminarne otiske i obeležavanje granice, otisak antagonista, adaptacija individualne kašike u ustima, funkcionalni (definitivni) otisak, proba protezne ploče u ustima pacijenta, određivanje međuviličnih odnosa, određivanje boje, oblika i veličine zuba, proba postave zuba u ustima pacijenta, predaja proteze i reokludacija, korektura proteze, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
58.	Reparatura proteze - prelom ploče	Postupak kojim se spajaju delovi slomljene protezne ploče; priprema i pregled pacijenta, fiksiranje fragmenata protezne ploče, uzimanje otiske (po potrebi), predaja i korektura proteze, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
59.	Dodatak zuba u protezi	Postupak kojim se dodaje zub u protezi na mesto izvađenog ili ispalog veštačkog zuba; priprema i pregled pacijenta, fiksiranje zuba u proteznu ploču, predaja i korektura proteze, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
60.	Dodatak kukice u protezi	Postupak kojim se u protezi dodaje nova kukica; priprema i pregled pacijenta, fiksiranje kukice u proteznu ploču, predaja i korektura proteze, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
61.	Podlaganje proteze direktno - hladnovezujući akrilat	Postupak kojim se koriguje odnos proteze prema nosećim tkivima polimerizacijom novog sloja samovezujućeg akrilata na proteznoj bazi u ustima

		pacijenta; priprema i pregled pacijenta, pregled proteze, brušenje unutrašnje površine protezne baze, korekcija ventilnog ruba, zaštita akrilatnih zuba voskom, zaštita sluzokože usta, priprema i postavljanje autopolimerizujućeg akrilata na odgovarajuće površine, polimerizacija akrilata u ustima pacijenta, vađenje proteze iz usta po završenoj polimerizaciji i obrada viškova akrilata, poliranje, reokludacija i predaja proteze pacijentu, korektura, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
62.	Podlaganje proteze indirektno	Postupak kojim se koriguje odnos proteze prema nosećim tkivima polimerizacijom novog sloja samovezujućeg akrilata na proteznoj bazi; priprema i pregled pacijenta, pregled proteze, uklanjanje delova ploče koji ulaze u podminirane prostore brušenjem ili sečenjem, korekcija ventilnog ruba, uzimanje funkcionalnog otiska, priprema funkcionalnog otiska za izlivanje, brušenje unutrašnje površine protezne baze, predaja proteze i reokludacija, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
63.	Selektivno brušenje zuba (po zubu)	Postupak koji podrazumeva otklanjanje biomehaničkih poremećaja okluzije i artikulacije i obuhvata brušenje zuba koji se nalazi u traumatskom odnosu, kontrolu okluzije u toku brušenja, poliranje, glačanje brušenih površina zuba i unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
64.	Uklanjanje supragingivalnog zubnog kamenca po vilici	Postupak koji podrazumeva mehaničko uklanjanje supragingivalnog kamenca prvo aparatom na bazi ultrazvuka, potom ručnim instrumentima, poliranje svih površina pomoću pasti, četkica i gumica i unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
65.	Obrada parodontalnog džepa po zubu	Postupak koji podrazumeva uklanjanje konkremenata i nekrotičnog cementa iz parodontalnog džepa i obuhvata: priprema pacijenta aplikacijom lokalne anestezije, uklanjanje supragingivalnog zubnog kamenca aparatom na bazi ultrazvuka, a konkremenata i nekrotičnog cementa Grejsijevim kiretama; završni postupak je poliranje površina specijalnim gumicama i unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
66.	Drenaža parodontalnog abscesa	Postupak koji podrazumeva otvaranje gnojne kolekcije i omogućavanje drenaže nakupljenog sekreta; obuhvata pripremu pacijenta, aplikaciju lokalne anestezije, otvaranje parodontalnog apscesa odgovarajućim instrumentom (parodontalna kireta), egzaktnu obradu tvrdog zida parodontalnog džepa, ispiranje hirurške rane 0,12-0,2% rastvorom hlorheksidina, kiretažu mekog zida parodontalnog džepa u cilju uklanjanja hronično inflamiranog granulacionog tkiva i kapsule apscesa

		da bi se postigla optimalna drenaža i sprečio recidiv; u slučaju postojanja toksične infekcije, ordiniraju se odgovarajući analgetici i antibiotici; ukoliko je apsces nemoguće izdrenirati kroz prirodni otvor parodontalnog džepa, neophodno je incizijom (hirurški nož broj 11) i postavljanjem drena obezbediti drenažu; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
67.	Intralezijnska i perilezijska aplikacija leka	Postupak koji podrazumeva aplikovanje leka u samu leziju ili neposredno područje pored ili ispod lezije; obuhvata aplikaciju lokalnog anestetika, sporu aplikaciju leka, kako bi se izbeglo oštećenje mekih tkiva i unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
68.	Uklanjanje krusta, pokrova bula ili nekrotičnih naslaga	Postupak koji podrazumeva hirurško uklanjanje krusta, pokrova bula ili nekrotičnih naslaga radi brže epitalizacije i delovanja lokalno aplikovanih medikamenata; obuhvata aplikaciju lokalnog anestetika, zahvat pomoću odgovarajućih materijala i instrumenata, kontrolu hemostaze i unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
69.	Kiretaža oralne sluzokože	Postupak koji podrazumeva hiruršku eliminaciju naslaga sa obolele oralne sluzokože kiretama; obuhvata aplikaciju lokalnog anestetika, kiretiranje rane, kontrola hemostaze, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
70.	Kauterizacija tkiva	Postupak koji podrazumeva kauterizaciju patološkog tkiva; obavlja se u lokalnoj anesteziji specijalnim aparatom i obuhvata pripremu elektrolita, uklanjanje tkiva aktivnom elektrodom (inaktivnu elektrodu pacijent drži u ruci), postavljanje hirurškog zavoja i unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
71.	Eliminacija iritacija oralne sluzokože	Postupak koji podrazumeva eliminaciju oštih ivica zuba, konzervativnih protetskih i ortodontskih nadoknada; kao i motivaciju i obučavanje korisnika u održavanju oralne higijene; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
72.	Izrada i analiza studijskog modela	Postupak koji obuhvata: uzimanje otiska, izlivanje modela, izradu odgovarajućeg postolja i fiksaciju modela vilica u centralnoj okluziji, kako bi se dobila verna kopija niza zuba i okoline u gipsu, koja se analizira u cilju postavljanja dijagnoze i planiranja terapije; pregled i priprema pacijenta, odabir odgovarajućih kašika za gornju i donju vilicu, priprema kašika za otisnu masu, uzimanje otiska, uzimanje voštanog zagrižaja, izlivanje modela, određivanje vrste, broja, oblika, veličine i rasporeda zuba, određivanje transverzalnih, sagitalnih i vertikalnih dimenzija i odnos nizova zuba i vilice, određivanje tipa zagrižaja, upoređivanje podataka iz

		drugih izvora, postavljanje dijagnoze, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
73.	Analiza ekstraoralne telerendgenoradiografije glave	Postupak analize kostiju lobanje i lica; na profilnoj posteroanteriornoj i aksijalnoj rendgenografiji glave, preko paus papira is crtaju se kosti lobanje i lica i meka tkiva viscerokranijuma, obeleže se tačke i linije, utvrđuju se odnosi i karakteristike kostiju lobanje i lica koristeći različite metode - Schwartz, Steiner, Bjork, Kind. Postavlja ce rendgenološka dijagnoza i vrši unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
74.	Analiza ortopantomografa	Postupak određivanja vrste prisutne denticije, količine i vrste resorpcije mlečnih zuba, stepen razvijenosti zametaka stalnih zuba, prisustvo različitih patoloških procesa na vilicama, stanje nosne duplje i maksilarnih sinusa, postavljanje dijagnoze i unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
75.	Aktivni pokretni ortodontski aparat	Terapijsko sredstvo kojim se postiže ispravljanje nepravilnosti jedne vilice i jednog niza zuba, uz aktiviranje postojećih delova aparata; priprema pacijenta, odabiranje kašika, izrada retencije, uzimanje otiska, is crtavanje plana aparata, karakteristike kostiju lobanje i lica, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
76.	Funkcionalni ortodontski aparat	Terapijsko sredstvo koje služi za postizanje korekcije nepravilnosti oblika i odnosa vilica i nizova zuba, aktiviranjem orofacijalnih mišića; pregled i priprema pacijenta, uzimanje otiska, uzimanje konstrukcionog zagrižaja, usklađivanje visine međuviličnih odnosa na osnovu konstrukcionog zagrižaja, proba konstrukcionog zagrižaja, korekcije, adaptacija aparata u ustima pacijenta, davanje uputstva za nošenje i održavanje aparata, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
77.	Terapijska readaptacija pokretnog ortodontskog aparata	Postupak koji se obavlja u toku lečenja, a kojim se procenjuje efekat lečenja nastao delovanjem ortodontskog aparata i uz to se vrši prilagođavanje i aktiviranje ortodontskog aparata radi nastavljanja lečenja; utvrđivanje promena nastalih u proteklom vremenu (terapijski efekat), prilagođavanje ploče i drugih elemenata aparata novonastaloj situaciji, aktiviranje žičanih elemenata, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
78.	Reparatura ortodontskog aparata sa otiskom	Postupak kojim se vrši popravka aparata u slučaju kada u toku terapije dođe do preloma ploče aparata ili žičanog elementa na aparatu ili dođe do dotrajalosti šrafa, ili se zbog potrebe terapije dodaju novi žičani elementi ili šraf; utvrđivanje potrebe za reparaturom, uzimanje otisaka, adaptiranje gotovog aparata pacijentu u ustima, davanje uputstva o

		daljem rukovanju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
79.	Lečenje alveolita	Intervencija kojom se uklanja sadržaj iz alveole i eventualni iritativni faktori koji su uzrokovali oboljenje uz aplikaciju raznih medikamenata; Priprema pacijenta, izbor i aplikacija anestetika, uklanjanje sadržaja alveole i drugih iritativnih faktora, aplikacija leka, po potrebi zavoj rane, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
80.	Intraoralna incizija apscesa	Postupak u kome se presecanjem mekih tkiva usne duplje prazni gnojni sadržaj; Priprema pacijenta, toaleta operativnog polja, izbor i aplikacija anestetika, incizioni rez, evakuacija sadržaja, postavljanje pasivnog drena i uspostavljanje drenaže, slanje materijala na bakteriološki pregled (po potrebi), uputstvo o daljem toku lečenja, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
81.	Resekcija jednokorenih zuba	Postupak kojim se kod jednokorenih zuba uklanja patološko granulaciono tkivo sa delom korena zuba; obuhvata uvid u oformljenu medicinsku dokumentaciju, pripremu pacijenta, hirurški postupak (lokalna anestezija, incizija, završno čišćenje kanala korena, toaleta i kanalni ispun, šivenje), medikamentozna terapija, postoperativni saveti, zakazivanje kontrolnog pregleda, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
82.	Resekcija gornjih dvokorenih zuba	Postupak kojim se kod dvokorenih zuba uklanja patološko granulaciono tkivo sa delom korena zuba; obuhvata uvid u oformljenu medicinsku dokumentaciju, pripremu pacijenta, hirurški postupak (lokalna anestezija, incizija, završno čišćenje kanala korena, toaleta i kanalni ispun, šivenje), medikamentozna terapija, postoperativni saveti, zakazivanje kontrolnog pregleda, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
83.	Resekcija trokorenih zuba	Postupak kojim se kod trokorenih zuba uklanja patološko granulaciono tkivo sa delom korena zuba, uz očuvanje integriteta maksilarnog sinusa; analiza medicinske dokumentacije, priprema pacijenta, hirurški postupak (lokalna anestezija, incizija, završno čišćenje kanala korena, toaleta i kanalni ispun, šivenje), medikamentozna terapija, postoperativni saveti, zakazivanje kontrolnog pregleda, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
84.	Hemisekcija i disekcija zuba	Postupak kojim se uklanja jedan ili dva korena višekorenog zuba; premedikacija, rendgen dijagnostika, priprema pacijenta i operacionog polja, anestezija, operativni postupak, medikamentozna terapija, postoperativni preventivni saveti, uputstvo o

		daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
85.	Zaustavljanje krvarenja	Postupak kojim se zaustavlja primarno ili sekundarno krvarenje iz alveole primenom mehaničkih ili hemijskih sredstava; priprema pacijenta za intervenciju, izbor i aplikacija anestetika, toaleta usta i rane, dijagnostikovanje vrste krvarenja, hemostaza, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
86.	Zaustavljanje krvarenja hirurškim putem	Postupak kojim se definitivno zaustavlja krvarenje podvezivanjem krvnog suda, prošivanjem tkiva sa krvnim sudom, ušivanjem rane, elektrokoagulacijom i drugim metodama; priprema pacijenta za intervenciju, izbor i aplikacija anestetika, toaleta operativnog polja, dijagnostikovanje vrste krvarenja, hirurški postupak, kontrola uspeha hemostaze, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
87.	Vađenje zuba	Postupak kojim se odstranjuje zub ili koren zuba uz primenu lokalne anestezije; priprema pacijenta za intervenciju, izbor i aplikacija anestetika, vađenje zuba ili korena zuba, zbrinjavanje rane, kontrola hemostaze, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
88.	Komplikovano vađenje zuba	Postupak kojim se odstranjuje zub ili koren zuba uz primenu lokalne anestezije i korišćenjem posebne tehnike (separacija korenova, osteotomija i sl.); priprema pacijenta za intervenciju, izbor i aplikacija anestetika, vađenje zuba ili korena zuba, zbrinjavanje rane, kontrola alveole i mekih tkiva, kontrola hemostaze, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
89.	Hirurško vađenje zuba	Postupak kojim se odstranjuje zub ili zaostali ili polomljeni korenovi zuba uz primenu lokalne anestezije i korišćenjem odgovarajućeg operativnog postupka; priprema pacijenta i operacionog polja, izbor i aplikacija anestetika, operativni postupak (rez, operativni tok, šav), kontrola hemostaze, po potrebi zavoj, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
90.	Hirurško vađenje impaktiranih umnjaka	Postupak kojim se uz primenu odgovarajućeg operativnog postupka vrši odstranjivanje impaktiranih umnjaka; priprema pacijenta i operacionog polja, rendgen snimak, izbor i aplikacija anestetika, operativni postupak, kontrola hemostaze, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
91.	Hirurško vađenje impaktiranih očnjaka	Postupak kojim se uz primenu odgovarajućeg operativnog postupka vrši odstranjivanje impaktiranog očnjaka; priprema pacijenta i operacionog polja, rendgen snimak, izbor i aplikacija



		anestetika, operativni postupak, kontrola hemostaze, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
92.	Primarna plastika OAK	Postupak kojim se zatvara nastala komunikacija, primenom mukoperiostalnih režnjeva; premedikacija, priprema pacijenta i operacionog polja, planiranje režnja, anestezija, operativni postupak, kompresivni zavoj, uputstvo o daljem lečenju, zakazivanje, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
93.	Primarna plastika OAK sa vađenjem korena iz sinusa	Postupak kojim se strano telo iz antruma vadi i primarno zatvara oroantralna komunikacija, primenom mukoperiostalnog režnja; premedikacija, priprema pacijenta i operacionog polja, planiranje režnja, anestezija, operativni postupak, kompresivni zavoj, uputstvo o daljem lečenju, zakazivanje kontrole, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
94.	Hirurška terapija zuba u nicanju (cirkumcizija)	Postupak kojim se uklanja mehanička smetnja normalnoj postavi zuba; priprema operacionog polja, izbor i aplikacija anestetika, hirurški postupak, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
95.	Hirurška terapija zuba u nicanju (izvlačenje)	Hirurški postupak kojim se uklanja uzrok nenicanja ili nepravilna postava zuba; premedikacija, priprema pacijenta, anestezija, operativni postupak (uklanjanje fibrozne gingive, erupciona cista, prekobrojnog zuba ili drugog uzroka), obrada kosti, šav, po potrebi kompresivni zavoj, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
96.	Uklanjanje mukoznih cista	Postupak hirurškog uklanjanja cista malih pljuvačnih žlezda sluzokože usne duplje nastalih usled opstrukcije njihovog izvodnog kanala. Intervencija podrazumeva stomatološki pregled, primenu lokalne anestezije, rez koji ide oko cistične promene, odvajanje i odstranjenje ciste u celosti, kao i primarni šav, intervencija podrazumeva i kontrolni pregled, kao i uklanjanje šavova nakon nedelju dana, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
97.	Uklanjanje manjih viličnih cista	Operacija viličnih cista je hirurška intervencija kojom se uklanja cistična tvorevina iz košanog tkiva vilica; premedikacija, priprema pacijenta, Rtg snimak, anestezija, operativni postupak, obrada kosti, šav, po potrebi kompresivni zavoj, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
98.	Uklanjanje većih viličnih cista	Operacija viličnih cista je hirurška intervencija kojom se uklanja cistična tvorevina iz košanog tkiva vilica; premedikacija, priprema pacijenta, anestezija, operativni postupak, obrada kosti, šav, po potrebi

		kompresivni zavoj, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
99.	Plastika plika i frenuluma	Hirurški postupak kojim se pomera pripoj plike ili frenuluma ili se isti potpuno uklanja u cilju uspostavljanja pravilne funkcije govora, potpomaganja ortodontskog lečenja ili se stvara mogućnost za protetsku nadoknadu; premedikacija, priprema pacijenta, anestezija, operativni postupak, unos u dokumentaciju, zakazivanje kontrolnog pregleda; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
100.	Revizija sinusa - Caldwell - Luc	Hirurški postupak koji se primenjuje pri postojanju oroantralnih fistula nakon traumatskog stvaranja oroantralne komunikacije. Intervencija, nakon pregleda i primene sprovodnih anestezija u gornjoj vilici, podrazumeva obradu fistuloznog kanala, odizanje širokog mukoperiostalnog režnja radi pristupa prednjem zidu maksilarnog sinusa, na kome se pravi trepanacioni otvor. Pošto se izvrši kompletna provera stanja sluznice maksilarnog sinusa i uklone svi inflamacijom promenjeni segmenti sluznice, sinus se ispira fiziološkim rastvorom, tamponira jodoform - trakom, režanj mobilize i ušiva primarnim i madrac - šavovima za sluznicu nepca, čime se zatvara postojeći fistulozni otvor; unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
101.	Primarna obrada rane - intraoralno	Hirurški postupak kojim se zbrinjavaju površinske povrede na sluzokoži usne duplje; priprema pacijenta, toaleta povređene regije, izbor i aplikacija anestetika, uklanjanje eventualnih stranih tela, aplikacija leka, stavljanje zavoja, antitetanusna terapija, uputstvo i daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
102.	Replantacija stalnih zuba	Hirurški postupak kojim se zub vraća u alveolu iz koje je bio izvađen hirurški ili kao rezultat traume; priprema operacionog polja, izbor i aplikacija anestetikuma, hirurški postupak, imobilizacija, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
103.	Repozicija luksirane donje vilice	Interventni postupak kojim se iščašena donja vilica dovodi u anatomske i fiziološke položaje; premedikacija, anestezija, manuelna repozicija, imobilizacija, uputstvo za dalje lečenje, po potrebi rendgen kontrola, zakazivanje kontrole, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
104.	Prva pomoć kod povreda	Postupak hitnog prijema, uzimanje anamnestičkih podataka (vreme povrede, mesto povrede, AT zaštita, kako je došlo do povrede, sudsko medicinsko veštačenje, postoje li posledice povreda, amnezija, neorijentisanost, nesvestica, mučnina, povraćanje), kliničko ispitivanje (pregled mekih tkiva,

		pregled isturenih delova lica i vilica, pregled i vitalitet zuba, rendgen), pregled zuba (stepen pokretljivosti, perkutorna osetljivost, vitalitet), prognoza, plan terapije, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
105.	Fiksacija traumatski luksiranih zuba splintom, odnosno šinom	Postupak kojim se traumom povređeni zubi postavljaju u odgovarajući položaj i fiksiraju; priprema pacijenta, planiranje i izrada udlage (splint, šina), postava i adaptiranje udlage, rendgen dijagnostika, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
106.	Fiksacija traumatski luksiranih zuba kompozitnim splintom/šinom	Postupak fiksiranja traumom povređenih zuba; priprema pacijenta, planiranje i izrada kompozitne udlage, postava i adaptiranje udlage, rendgen dijagnostika, upisivanje podataka u medicinsku dokumentaciju.
107.	Uklanjanje splinta, odnosno šine	Hirurški postupak kojim se vrši uklanjanje imobilizacionih naprava stavljenih u svrhu lečenja preloma vilice; priprema pacijenta, toaleta radnog polja, izbor i aplikacija anestetika, uklanjanje imobilizacione naprave, završna toaleta, rendgen kontrola, uputstvo o daljem lečenju, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
108.	Primarna obrada rane bez suture maksilofacijalne regije	Hirurški postupak kojim se zbrinjavaju površinske povrede na koži i sluzokoži, bez primarnog šava; priprema pacijenta, toaleta povređene regije, anestezija, uklanjanje eventualnih stranih tela iz kože i debridman rane, aplikacija leka, stavljanje zavoja, uputstvo o daljem lečenju, antitetanusna terapija, zakazivanje kontrole, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
109.	Primarna obrada rane sa suturom maksilofacijalne regije	Hirurški postupak kojim se zbrinjavaju povrede kože, potkožnog tkiva i mišića primarnim šavom; u slučaju većih povreda, kod kojih je potrebna rekonstrukcija, ušivanje se vrši po slojevima; priprema pacijenta, toaleta povređene regije, anestezija, uklanjanje eventualnog stranog tela i debridman rane, operativni postupak, aplikacija leka, stavljanje zavoja, uputstvo o daljem lečenju, antitetanusna terapija, zakazivanje kontrole, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
110.	Zbrinjavanje preloma vilice metodom žičane imobilizacije	Interventni postupak kojim se vrši imobilizacija preloma vilice (privremena ili definitivna) metodom žičane imobilizacije; sprovođenje premedikacije, priprema pacijenta, toaleta polja rada, anestezija, repozicija fragmenata, postavljanje žičane imobilizacije, uspostavljanje intermaksilarne fiksacije, zalivanje žičanih petlji akrilatom, rendgen kontrola, zakazivanje kontrole, uputstvo o daljem lečenju i ishrani, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.

111.	Zbrinjavanje preloma vilice standardnom šinom	Interventni postupak kojim se vrši repozicija i definitivna imobilizacija fragmenata i traumatski luksiranih zuba standardnim šinama i žičanim lukovima, sprovođenje premedikacije, priprema pacijenta, toaleta polja rada, anestezija, repozicija fragmenata, adaptacija standardne šine, vezivanje standardne šine žičanim ligaturama, postavljanje međuvilične vuče, rendgen kontrola, zakazivanje kontrole, uputstvo o daljem lečenju i ishrani, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
112.	Uklanjanje benignih koštanih tumora lica i vilice	Hirurški postupak kojim se u potpunosti uklanja benigni koštani tumor; premedikacija, priprema pacijenta, toaleta polja rada, anestezija, operativni postupak, previjanje, uputstvo o daljem lečenju, zakazivanje kontrole, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
113.	Uklanjanje konaca	Hirurški postupak kojim se nakon zarastanja rane uklanjaju končani šavovi, obuhvata: uklanjanje zavoja, toaletu rane, procenu procesa zarastanja, uklanjanje končanih šavova, davanje uputstva o daljem lečenju, zakazivanje kontrolnog pregleda po potrebi, ocenu radne sposobnosti, davanje pismenog izveštaja i unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
114.	Ekstraoralna incizija apscesa	Postupak kojim se hirurškim putem vrši presecanje kože i potkožnog tkiva predela lica i vrata, omogućava pristup gnojnoj kolekciji u cilju evakuacije i uspostavljanja drenaže; priprema pacijenta, toaleta polja rada, anestezija, incizioni rez, evakuacija sadržaja i uspostavljanje drenaže, slanje materijala na bakteriološki pregled, uputstvo o daljem lečenju, zakazivanje kontrole, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
115.	Obuka pacijenta za izvođenje funkcionalnih vežbi za rehabilitaciju temporomandibularnog zgloba	Postupak koji se sprovodi u pripremi pacijenta da samostalno i pravilno izvodi funkcionalne vežbe za rehabilitaciju temporomandibularnog zgloba; pregled i postavljanje indikacija za primenu funkcionalnih vežbi, izvođenje vežbi sa pacijentom uz pomoć zidnog ogledala, proveru pravilnog izvođenja, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
116.	Rendgenografija zuba intraoralna	Intraoralni metod radiografisanja; može biti retroalveolarni, retrokoronarni, okluzalni i aksijalni; služi za prikaz patologije krunice, vrata, korena zuba, kao i stanja periodontalne linije i lamine dure.
117.	Ortopantomogram	Pregledni radiografski snimak regije velikih pljuvačnih žlezda, donje vilice u celini i alveolarnih nastavaka gornje vilice sa recesusima gornjoviličnih šupljina.
118.	Telerendgen	Specijalni profilni snimak lobanje sa distancom između izvora zraka i objekta snimanja od 180 cm,

		radi kranimetrijskih analiza za planiranje ortodontske terapije.
119.	Površinska lokalna anestezija	Postupak kojim se premazivanjem anestetika na odgovarajuću površinu zuba postiže obezboljavanje površinskog sloja mekih tkiva; priprema pacijenta, anamneza, pregled, priprema radnog polja, premazivanje anestezijskog polja površinskim anestetikom, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
120.	Infiltraciona anestezija	Postupak pri kome se ubrizgavanjem anestetika u odgovarajuću regiju usne duplje prekida sprovodljivost bola i izvodi nesmetano predviđena intervencija, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
121.	Antišok terapija	Primena medikamenata i kiseonika pod pritiskom u cilju urgentnog lečenja anafilaktičkog šoka. Nakon precizne dijagnoze anafilaktičke reakcije (odgovarajući simptomi i registrovanje vrednosti arterijskog krvnog pritiska i frekvencije pulsa), intravenska (ili intralingvalna) primena 0,5 mililitra 1:1.000 rastvora adrenalina, jedne ili više ampula kortikosteroida s ultrakratkim dejstvom i, nakon obezbeđenja vitalnih funkcija, hitan transport u odgovarajuću stacionarnu ustanovu, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
122.	Davanje injekcije u terapijske, odnosno dijagnostičke svrhe	Postupak u cilju lečenja komplikacija nastalih u toku lečenja ili pak u cilju prevencije; toalet mesta aplikacije leka, aplikacija leka, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
123.	Stomatološka zaštita dece sa posebnim potrebama	Postupak kojim se pružaju stomatološke usluge deci sa posebnim potrebama; prethodni postupak, sadržaj rada, završni postupak identični su opisima usluga i uvećava se za 100%.
124.	Stomatološka zaštita osoba sa posebnim potrebama	Postupak kojim se pružaju stomatološke usluge odraslim osobama sa posebnim potrebama; prethodni postupak, sadržaj rada, završni postupak identični su opisima usluga i uvećava se za 100%.
125.	Dijagnostika rizika za nastanak karijesa	Postupak kojim se procenjuje rizik za nastanak karijesa zuba; obuhvata stomatološki pregled, izračunavanje karijes indeksa, primenu mikrobioloških testova za određivanje nivoa kariogenih mikroorganizama, primenu testova količine i biohemijskog sastava pljuvačke, procenu nivoa rizika i unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
126.	Dijagnostika rizika za nastanak parodontopatija	Postupak kojim se procenjuje rizik za nastanak oboljenja parodontijuma zuba; obuhvata stomatološki pregled, izračunavanje parodontalnih indeksa, primenu mikrobioloških testova za određivanje nivoa relevantnih mikroorganizama,

		primenu testova količine i biohemijskog sastava pljuvačke, procenu nivoa rizika i unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
127.	Ciljani pregled na rano otkrivanje ortodontskih anomalija dece	Uzimanje anamneze i detaljni pregled zuba i usta dece radi ranog otkrivanja ortodontskih anomalija, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
128.	Ciljani pregled na rano otkrivanje rizika za nastanak parodontopatije	Uzimanje anamneze i detaljni pregled zuba i usta dece radi ranog otkrivanja rizika za nastanak parodontopatije, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.
129.	Ciljani pregled na rano otkrivanje rizika za nastanak karijesa	Uzimanje anamneze i detaljni pregled zuba i usta dece radi ranog otkrivanja rizika za nastanak karijesa, unos podataka u medicinsku dokumentaciju.

## FARMACEUTSKE USLUGE

Red. br.	Naziv zdravstvenih usluga	Sadržaj zdravstvenih usluga
1.	Izdavanje leka odnosno medicinskog sredstva na recept, odnosno nalog	<p>Provera osnovnih podataka o pacijentu, zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj ustanovi i doktoru medicine sa recepta odnosno naloga; u slučaju da se lek izdaje pod posebnim uslovima (dupli recept) vrši se provera podataka u ličnoj ispravi lica kome se izdaje lek i broja knjige evidencije zdravstvene ustanove o propisanom leku.</p> <p>Provere vezane za propisani lek; Izdavanje leka vrši se uz pružanje informacija o načinu i dužini primene, efektima leka i neželjenim dejstvima leka, eventualnim interakcijama i načinu čuvanja leka. Unos podataka o izdavanju leka.</p> <p>Provere vezane za propisano medicinsko sredstvo odnosno medicinsko-tehničko pomagalo; Izdavanje medicinskog sredstva odnosno medicinsko-tehničkog pomagala vrši se uz pružanje informacija o načinu primene i demonstracijom načina primene; Unos podataka o izdavanju medicinskog sredstva odnosno medicinsko-tehničkog pomagala.</p>
2.	Preventivno savetovanje o racionalnoj i pravilnoj primeni leka odnosno medicinskog sredstva odnosno medicinsko-tehničkog pomagala	<p>Detaljno informisanje pojedinca ili grupe o delovanju i pravilnoj primeni leka (doza, interval doziranja, efektima leka, neželjenim dejstvima i potencijalnim interakcijama leka sa drugim supstancama i načinu čuvanja leka); Detaljno informisanje uz demonstraciju o načinu primene i načinu održavanja medicinskog sredstva odnosno medicinsko-tehničkog pomagala; Unos podataka u medicinsku dokumentaciju.</p>
3.	Unapređenje farmakoterapijskih mera i postupaka radi racionalne	Unapređenje farmakoterapijskih mera i postupaka putem informisanja doktora medicine odnosno

	upotrebe i propisivanja leka, medicinskog sredstva i medicinsko-tehničkog pomagala	doktora stomatologije o racionalnoj upotrebi i propisivanju leka, medicinskog sredstva i medicinsko-tehničkog pomagala u skladu sa utvrđenim indikacijama za lečenje i u skladu sa novim saznanjima o leku, medicinskom sredstvu odnosno medicinsko-tehničkom pomaganju, njihovoj primeni, efektima i neželjenim dejstvima leka, utvrđenim terapijskim protokolima, kao i njihovom povlačenju iz prometa.
4.	Praćenje i prijava neželjene reakcije na lek	Prikupljanje podataka od pacijenta o neželjenim reakcijama na novi lek ili sumnji na njih, uključujući i informacije o povećanju incidencije ispoljavanja očekivanih reakcija, klinički značajnim interakcijama, zloupotrebi leka, predoziranju, primeni u periodu trudnoće i dojenja, izostanku efikasnosti, kao i informacije o medicinskoj grešci. Praćenje neželjene reakcije na lek; Unos podataka o neželjenoj reakciji na lek u medicinsku dokumentaciju. Prijavljivanje neželjene reakcije na lek nadležnoj instituciji.
5.	Izrada i izdavanje magistralnog, odnosno galenskog leka	Provera osnovnih podataka o pacijentu, zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj ustanovi i doktoru medicine sa recepta; Provere vezane za propisani magistralni odnosno galenski lek. Izrada magistralnog odnosno galenskog leka obuhvata sledeće: - pripremu gotovog leka za izdavanje prema uputstvu proizvođača, - pripremu materijala i farmaceutskih supstanci i izradu magistralnog odnosno galenskog leka, - pripremu materijala pod aseptičnim uslovima u slučaju izrade magistralnog odnosno galenskog leka pod aseptičnim uslovima, - pripremu sterilnog materijala pod sterilnim uslovima, kao i kontrolu sterilnosti u slučaju izdavanja sterilnog magistralnog odnosno galenskog leka. Izdavanje leka vrši se uz pružanje informacija o načinu i dužini primene, efektima leka i neželjenim dejstvima leka, eventualnim interakcijama i načinu čuvanja leka; Unos podataka o izdavanju nesterilnog magistralnog odnosno galenskog leka.